

Naročnina za Jugoslavijo:
celoletno 180 din, za 1/2 leta
90 din, za 1/4 leta 45 din,
mesečno 15 din; za ino-
zemstvo: 210 din. — Pla-
ča in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Uredništvo in upravnništvo
je v Ljubljani v Gregorčič-
evi ulici 23. — Rokopisov
ne vračamo. — Račun pri
pošt. hranilnici v Ljubljani
št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak ponedeljek,
sreda in petek

Ljubljana, petek 23. aprila 1937

Cena posameznih
številki din 150

Program javnih del v Sloveniji

Pred dnevi smo objavili program javnih del, kakor so ga izdelali slovenski inženirji. Program so v večjih ali manjših izvečkih objavili skoraj vsi slovenski listi, nevarnost pa je, da pri tem tudi ostane in da se ne bo začela tudi akcija za uresničitev tega programa. A glavno je uresničenje programa, ker ta vendar ni postavljen zato, da bi le o njem sanjali, temveč da se na njegovi podlagi začne sistematično delo za dvig blagostanja Slovenije.

Naši tehniko so s sestavo programa javnih del v Sloveniji storili svojo dolžnost. Sedaj je naloga politikov, da tudi oni store svojo dolžnost in da začno pripravljati realizacijo tega programa. Vemo sicer, da bo ta realizacija zelo težavna, saj bo deloma treba spreminiti že uzakonjene uredbe. Tako je pred vsem treba spreminiti uredbo o programu novih železnic, ker vendar ne gre, da bi bila Slovenija pri gradnji teh železnic tako silno prikrajšana. Posebno pa bo težka realizacija vsega programa, ker je ta nujno združena z večjo dotacijo državnih prispevkov Sloveniji. Toda to je neobhodno in kar je neobhodno, se mora tudi doseči.

A se tudi more doseči, če bi bile naše politične razmere malo bolj ugodne in če zlasti ne bi bili glavni politični adut medsebojni strankarski boji. Te boje je treba malo omiliti ali vsaj doseči, da se na vsemu narodu skupne zahteve ne smejo raztezati, pa bo takoj vse laže izvedljivo.

In program javnih del bi moral biti točka, v kateri bi se zedinile vse naše politične skupine in za katere realizacijo bi delale vse složno. Mislimo, da to niti ne bi bilo tako težko dosegljivo, saj so bili dosedaj vsi naši medsebojni boji tako malo plodni, da jih ne morejo biti veseli niti tisti, ki so jih vodili. Menda ne bi bilo čudno, če bi bilo celo tem po volji, da bi vendar enkrat dobili takšno vsenarodno zahtevo, za katero bi se mogle zediniti vse stranke in za njo tudi složno delati. Da je program javnih del takšna vsenarodna zahteva, je pač izven vsakega dvoma.

Mislimo pa, da bi bilo tudi v interesu samih političnih voditeljev, če bi se odločili za složno realizacijo programa javnih del v Sloveniji. Videli bi, da bi hipoma zraslo zaupanje vsega naroda v njih delo in da bi bili rešeni marsikaterih skrbi, ki jih danes jedva še premagujejo. Čisto novo mišljenje bi šlo po deželi, če bi ljudje videli pred seboj veliki delovni in praktični program, za čegar uresničenje dela složno vsa naša politična javnost. Nakrat bi se vzbudile v narodu vse tvorne sile in realizacija programa bi bila takoj znatno olajšana. Predvsem pa bi se pokazala ona volja, da res hočemo doseči to, kar nujno potrebujemo. Baš ker se ta volja danes ne kaže, zato so naši uspehi tudi tako zelo minimalni.

Na vse zadnje vendarle ne gre, da bi se zmerom samo med seboj prepirali. Enkrat vsakih deset let bi morali vendar tudi pokazati, da nas ne drži le skupni jezik, skupna kri, skupne tradicije in skupna usoda, temveč tudi skupna volja do dela po složno določenem načrtu. Če čutijo veliki na-

rodi, ki jim bogate kolonije donajajo leto za letom velikanska bogastva, potrebo, da složno delajo po skupno določenem načrtu, potem bi jim tudi morali vsaj enkrat po dolgih letih slediti po njih primeru. Če bomo tekmovali z drugimi narodi le s svojim že res pretiranim strankarstvom, potem ne bomo prišli daleč. Enkrat

moramo dokazati svojo sposobnost tudi na bolj pozitiven način.

Program slovenskih inženirjev o ureditvi javnih del, ki bi se morala izvesti v Sloveniji, je edinstvena prilika, da postavimo svojo politiko na višjo stopnjo. Na vse zadnje je vendar cilj in namen politike ta, da dviga blagostanje naroda, ne pa da ga zaradi

raznih teorij razdeljuje v ostro nasprotujoče si skupine.

Slovenski tehniko so nam postavili lep in visok cilj, na nas je, da se izkažemo tega cilja vrednim. V korist bo ta dokaz le nam samim. Zato pa začnimo z realizacijo programa javnih del v Sloveniji, kakor so ga postavili slovenski inženirji in arhitekti.

Zbornica v obrambi slovenskih gospodarskih interesov

Plenarna seja Zbornice za TOI

V torek dopoldne je bila plenarna seja Zbornice za TOI, o kateri smo že deloma poročali v prejšnji številki, a o kateri poročamo še danes, da bodo tudi široki sloji trgovstva poučeni o delovanju naše prve gospodarske ustanove.

Zlasti pa moramo podčrtati enotnost vseh zastopnikov gospodarskih stanov v obrambi slovenskih gospodarskih interesov. Vsi sklepi so bili zato tudi sprejeti soglasno in celo dolga in mestoma ostra debata zaradi poslovnika Zavoda za pospeševanje obrta se je končala s sporazumnim in soglasnim sklepom. Zbornični svet je s tem dokazal, da se v polni meri zaveda nalog, ki jih ima kot naš prvi in najvišji gospodarski zastopnik.

Sejo je otvoril in vodil predsednik Jelačina, ki je najprej podal predsedstveno poročilo, nato pa poslovno poročilo Zbornice. Poslovno poročilo, ki ga objavljamo v današnji številki, jasno kaže, s kakšno vnemo, temeljitostjo in odločnostjo je Zbornica vedno nastopala v korist slovenskih gospodarskih interesov.

Nato je podal dr. Pavlin poročilo zborničnega nadzornega odbora o zborničnih računih za leto 1936. Zbornične doklade so dale 2.457.780 din, za 42.219 manj, kakor je bilo proračunano, zbornične takse pa za 303.823 več, namreč 803.823 dinarjev. Čisto premoženje zborničnega zaklada brez ostalih zakladov znaša nad 2 milijona Računski zaključek je bil soglasno odobren. Prav tako od predsednika Jelačina predlagane spremembe pravil, po katerih dobi tudi gostinski odsek svojega podpredsednika v predsedništvu Zbornice.

Daljša debata je nastala zaradi novega poslovnika za Zavod za pospeševanje obrta. Debata je pokazala, da je vprašanje ločenih zbornic že premagano stališče, ker so in hočejo biti vsi gospodarski stanovi solidarni. Nadalje je debata dokazala, da niti en odsek noče niti v najmanjši meri okrnjevati avtonomije obrtnega odseka. Obrtnikom se prepušča v njih zadevah popolna avtonomija. Zato je tudi prodrli sporazumni predlog, da se obrtnikom popolnoma prepušči uprava Zavoda za PO, v ožji upravi zavoda pa morajo biti enako zastopane vse skupine obrtnikov.

Na predlog predsednika Jelačina je bilo nadalje sklenjeno, da se takse za neizkoriščena potrdila vrnejo.

Nato je začel zbornični svet razpravljati o raznih silno važnih javnih vprašanjih, ki se tičejo vsega slovenskega gospodarstva.

Zbornični svetnik Krejčič je poročal o uredbi o določevanju minimalnih mezd, kolektivnih pogodbah in arbitraži. Uredba je stopila formalno že 14. t. m. v veljavo.

Banska uprava je zahtevala, da Zbornica v 8 dneh predlaga, kako se naj določijo minimalne mezde za posamezne kategorije delavstva. Ta rok pa je mnogo prekratek in zato predlaga, da se imenuje 20 članski odbor, ki bi začel z reševanjem vseh teh vprašanj. Njegov predlog je bil soglasno sprejet. O referatu zbor. svet. Krejčiča bomo podrobneje poročali v eni prihodnjih številkk. Prav tako tudi o referatu predsednika gostinskega odseka Majcena, ki je sledil Krejčičevemu referatu, o pavšaliranju trošarine na žganje in vino.

Velike važnosti je bilo tudi naslednje poročilo, ki ga je podal zbor. svet. Josip Rebek o razširjenju socialnega zavarovanja na primer starosti, onemoglosti in smrti. Žal moramo tudi ta referat zaradi pomanjkanja prostora objaviti šele v eni prihodnjih številkk.

Predlaga, da se reorganizira sedanje zavarovanje, da bi se moral zmanjšati prispevek za rentno zavarovanje, da se ohranijo trgovskim in obrtniškim pomočnikom njih pravice, če se osamosvoje in da se izvede novo rentno zavarovanje brez novih upravnih stroškov.

V zvezi z referatom je nato omenil podpredsednik Ogrin, da se letno v obrtu okoli 2000 ljudi osamosvoji. Njih pridobljene pravice se morajo varovati. V ta namen naj se ustanovi poseben obrtniški

sklad. Zavarovanje naj se izvede po območjih gospodarskih zbornic.

Za trgovstvo se je v istem smislu priključil izvajanjem podpredsednika Ogrina zbor. svet. Smrkolj. Vsi predlogi so bili nato soglasno sprejeti.

Z velikim in splošnim odobravanjem je bil nato sprejet referat zbor. svet. Senčarja o razdelitvi tako imenovanih banovinskih trošarin in davka na poslovni promet na posamezne banovine. Njegov referat objavljamo že v današnji številki.

Sledil je nato referat zbor. svet. dr. Pavlina o ureditvi električnega gospodarstva ter o novem načrtu zakona o električnem gospodarstvu. Referat objavimo prihodnjič.

Zbor. svet. dr. Ciril Pavlin se je nato spominjal upokojitve načelnika trgovskega oddelka dr. Marna ter predlagal, da se mu zbornica posebej zahvali za njegovo vnemo, s katero je vedno podpiral težnje zbornice in vsega slovenskega gospodarstva. (Odobranje.)

Predsednik Jelačina je toplo priporočil ta predlog in omenil zasluge dr. Marna za ustanovitev trgovske akademije v Ljubljani ko tudi pozneje za zgraditev modernega in reprezentativnega posloja akademije. A tudi ljubljanski velesejem je bil uresničen z aktivno in izdatno pomočjo dr.

III. plenarna seja predsedništva Zveze trgovskih združenj

bo v torek, dne 27. aprila 1937 ob 10. uri dop. v dvorani Trgovskega združenja za mesto Maribor v Mariboru, Jurčičeva ulica 8/L. s tem dnevnim redom:

1. Poročilo predsednika.
2. Letošnja zvezna letna skupščina.
3. Kvalifikacija tajnikov trgovskih združenj.
4. Inozemski kapital in veleblagovnice.
5. Krošnjarstvo v zvezi s predlogom kr. banske uprave o prepovedi krošnjarenja z manufakturnim blagom.
6. Skupne banovinske trošarine in nove obremenitve po državnem proračunu za l. 1937/38.
7. Način samoobrambe proti kartelom (modra galica, bencin itd.).
8. Akcija o spremembi pravilnika za prodajo soli na drobno.
9. Zvezna doklada in kritje potnih stroškov članom zveznega predsedništva za udeležbo na predsedstvenih sejah in delegatom trg. združenj na zvezni letni skupščini.
10. Slučajnosti.

Opozorjamo gg. člane zveznega predsedništva, da se bo seja, v kolikor se dnevi red ne bi mogel dopoldne izčrpati, prekinila s kratkim opoldanskim odmorom ter se po kosilu nadaljevala.

V Ljubljani, dne 20. aprila 1937.

Podpredsednik:

Ferdo Pinter s. r.

Tajnik:

Milko Gornik s. r.

Marna. Ni pa treba še posebej poudarjati njegovih zaslug za dvig tujskega prometa. Pridružuje se zato predlogu dr. Pavlina, ki ga je nato zbornični svet tudi z odobravanjem sprejel.

Po kratki tajni seji so sledili nato predlogi odsekov in zborničnih svetnikov.

Delo Zbornice za TOI

Poslovno poročilo predsednika Ivana Jelačina

Ob priliki prve poslovne seje zborničnega sveta mi je dolžnost, da podam kratek pregled važnejših gospodarskopoličnih dogodkov in socialnopolitičnih ukrepov zadnjih štirih mesecev. Med važnejšimi socialnopolitičnimi uredbami moram predvsem imenovati uredbe: o minimalnih mezdah, o socialnem zavarovanju za primer starosti, onemoglosti in smrti ter o obrtnih razsodiščih. Zelo obsežne so tudi fiskalne določbe finančnega zakona, ki se nanašajo na izpembe in dopolnitve obstoječih davčnih, taksnih in trošarinskih predpisov ter na uvedbo nekaterih novih dajatev.

V samem finančnem zakonu so te določbe več ali manj le načelno odrejene, da je glede same izvedbe ostalo odprtih mnogo vprašanj. Zato je zbornica takoj, ko so bile navedene uredbe objavljene, stopila v stik z interesenti svojega področja, da čuje njihova mišljenja in opozorila ter tako zbrano gradivo obdelala, da bi mogla biti pravi tolmač razpoloženja in zaščitnik interesov zborničnega pod-

ročja. Aktualna in posebno važna vprašanja sem dal kot posebne točke na dnevni red današnje seje.

Med zakonodajnim delom naj omenim dva važna zakona, ki sta bila v tem času v narodni skupščini sprejeta, in sicer novi trgovski zakon za vso kraljevino in zakon o pooblaščenih inženirjih, ki je v tesni zvezi z mnogimi odredbami obrtnega zakona. V narodni skupščini pa se nahaja v reševanju še zakon o gospodarskih zadrukah, ki zanima predvsem trgovske kroge in glede katerega sem imel že v prejšnji zbornici čast precizirati naše stališče. Dogodki v zadnjem polletju mi dajejo še posebno povoda, da moram z vso odločnostjo to naše nekdanje stališče baš sedaj ponoviti, ko prihaja ta važni zakon v plenumu narodne skupščine v razpravo. V zborničnem uradu se nahaja sedaj v proučevanju obsežna materija predosnutka splošnega državlanskega zakonika, ki je za spore poslovnega sveta važna in odločilna. Izenačenje te zakonodaje zadeva še na mnoge težkoče, ker ponekod

prekinja dosedanje navade ter uvaja nove predpise. S sprejetjem enotnega trgovskega zakona ter obligacijskega prava uvodnega zakona, meničnega in čekovnega zakona bo veliko delo izenačenja trgovske zakonodaje pri nas zaključeno.

Pretekli teden smo razpravljali v zbornici na posebni konferenci o načrtu zakona o električnem gospodarstvu, o proizvodnji in prodaji električne energije, ki je za našo banovino osnovne važnosti. Že nastaja pri nas potreba, da se sporadične edince povežejo v racionalizirano delovno enoto, ki bi mogla celoti nuditi nove posebne ugodnosti, ki jih naš vedno težji konkurenčni položaj zahteva.

Za bodoči

razvoj naše zunanje trgovine

bo posebne važnosti, da je prišlo do prijateljske pogodbe s kraljevino Italijo. Slično pogodbo smo imeli že leta 1924, ki pa je l. 1929. potekla in se ni več obnovila. Odredbe sedaj sklenjene pogodbe

vsebujejo poleg političnih tudi važne načelne določbe glede bodoče medsebojne gospodarske politike, po katerih smemo pričakovati, da bo naša izvozna trgovina deležna enakih ugodnosti, kot so jih bile že doslej deležne države rimskega sporazuma. Pričakujemo, da bo meddržavni odbor upošteval specialne potrebe dravske banovine kot neposredne sosede Italije in jih v bodočem sporazumu v celoti zadovoljil. Za našo zunanjo trgovino je pomembna tudi uredba o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine, ki je bila pretekli teden objavljena.

Naša zunanja trgovina je lansko leto zaključila z aktivnim saldnom 299 milijonov din. Razveseljuje dejstvo je, da je pri zmanjšani izvozni in uvozni tonaži vrednost zunanje trgovine zrastle, in sicer pri izvozu za 340, pri uvozu pa za 378 milijonov din. Kakor se vidi, ozdravlja naše gospodarstvo le polagoma in le pod vplivom izrednih konjunktur oboroževanja in pomankanja deviz. Zato je tudi zasluj v plačilnem prometu pri naši izvozni trgovini za naše poslovne prilike zelo znaten in ovira finanširanje izvoza. Izkazalo se je, da uvozna kontrola ne more odpraviti zastoja, marveč je ta v prometu z Nemčijo in Grčijo še narastel. Praksa je jasno dokazala, da se samo z bančno-tehničnimi ukrepi to vprašanje ne da rešiti, ako niso podani tudi strukturni pogoji. Uvozna in izvozna kontrola se je med tem razširila na znaten del surovinskih predmetov, da bi dobili za naše surovine devize.

Struktura naše trgovinske bilance ima to neprijetno stran, da smo aktivni s klirinškimi, pasivni pa z neklirinškimi državami. Skupna vsota naših terjatev proti klirinškim državam je dosegla lani okrog 700 milijonov din, dočim smo za uvoz iz neklirinških držav morali izdati nad pol milijarde dinarjev deviz. Akoravno je naša trgovinska bilanca aktivna, je položaj v plačilnem prometu stalno napet in smo v resnici v njem pasivni. Zato smo iz valutarno obrambnih razlogov primorani uvesti kontrolo uvoza iz neklirinških držav. Pri nas torej ni bila svrha kontrole, da se omejuje uvoz po količini in da se na ta način jača domača produkcija, marveč je imela samo ta namen, da spremeni smer uvoza in nabav na one države, ki kupujejo pri nas. Obseg obračunskega prometa na kliringih je dosegel v lanskem letu 4.717 milijonov, dočim je celotni promet na devizah po izkazu Narodne banke dosegel komaj 2.225 milijonov din. Naše nade, da bomo s pomočjo uvozne kontrole lahko prišli do naših zamrzlih terjatev v Nemčiji, Grčiji in Italiji, so se izjalovile. Nasprotno je zastoj v nemškem kliringu še bolj porastel, ker kupuje Nemčija v naši državi poleg poljedelskih proizvodov tudi vse druge surovine, ki jih lahko dobi brez deviz, dočim pa nam ni mogoče povečati v isti meri uvoz industrijskih proizvodov iz Nemčije.

Velike izpremembe so nastale edino le v našem blagovnem prometu z Anglijo. Medtem ko smo bili vsa prejšnja leta v prometu z Anglijo pasivni za povprečno 160 milijonov din, smo dosegli lansko leto aktivno bilanco s presežkom 84 milijonov din.

Promet z Italijo se tudi po ukinitvi sankcij ni mogel prav razviti. Vzrok je bil na eni strani v 40% devalvaciji lire, na drugi strani pa v strogi kontroli cen in sistematični korporativni organizaciji vse uvozne trgovine. Tako je lansko leto ves izvoz v Italijo znašal le 137 milijonov din ter je bil za 535 milijonov din manjši, kakor leta 1935, kar je najbolj občutila Slovenija.

Izvoz lesa je za 237 milij. manjši ko prejšnje leto. V Sloveniji je bil izvoz reduciran na 1/10 obsega, ki ga je imel v dobi pred uvedbo sankcij. Kljub temu, da se je znaten del naših podjetij prilagodil zahtevam in potrebam angleškega

tržišča, ostane italijansko tržišče tudi še v bodoče zelo važen faktor za izvoz našega lesa.

Val devalvacije, ki se je pričel lansko jesen, smo zdržali, toda ta devalvacija je ustvarila obenem nov močan pritisk tuje konkurence industrijskega blaga, ki je postalo čez noč za 30 do 40% cenejše. Sredi meseca decembra se je carinski ažio povečal od 1100 na 1200%, vendar niti v svoji današnji višini ne ustreza predpisom carinsko-tarifnega zakona. Revizija carinske tarife, ki se nahaja kot predlog zakona že 13. leto v veljavi, je postala z ozirom na znaten razvoj naše industrijske delavnosti pa tudi na strukturne izpremembe v gospodarskih odnosih do tujine čim dalje bolj potrebna. Sedanja tarifa obremenjuje mnoge konsumne predmete čez potrebno mero, obenem pa tudi industriji in obrtništvu podražuje nabavo važnih tehničnih potrebščin in strojnih naprav prav občutno.

V bodočih mesecih se bodo pri-

V notranji trgovini

so na dnevnem redu stalno skoro ista vprašanja. Tako ni še urejeno vprašanje krošnjarnjenja niti se ni dopolnila uredba trgovskih potnikov. Tudi revizija sejmov ni dala pričakovanih rezultatov. Hmeljska trgovina se sicer polagoma organizira, vendar je število mešetarjev in nereelnih vmesnih posrednikov zelo znatno, enako kakor v sadni trgovini. V splošnem so sadna, kakor tudi hmeljska trgovina pa tudi izvoz perutnine in jaje v pretekli sezoni razmeroma slabo odrezali.

Po statistiki gibanja vidimo, da je tudi lansko leto število trgovinskih obratov na zborničnem območju še vedno nazadovalo, in sicer v celoti za 383 podjetij. Najbolj je padla trgovina z lesom, ker se je znižalo število obratov za 111, v trgovini z živino za 52, s perutnino za 55, z živili za 74 odjav itd.

Naša tekstilna industrija je postavljena z lanskimi uredbami pred nova vprašanja. Industriji umetne svile se nalagajo dajatve v prilog kultiviranja naravne svi-

V Sloveniji ni zboljšanja

Ce je v splošnem točno, da so se gospodarske razmere nekoliko poživile, se vendar položaj v dravski banovini ni zboljšal. Res je, da se je tudi pri nas gradbena delavnost in izvoz lesa oživel, industrija pa je bila zaradi obsežnih javnih nabav stalno zaposlena.

Vprašanje sanacije denarništvaja še vedno neurejeno

Mislilo se je zato, da je nastopil čas, ko je treba likvidirati vprašanje kmečkih dolgov in razna socialna vprašanja, ki so se že dolgo odlašala. Potreba nadaljevanja javnih del in opreme državne obrambe pa je sredi mrzličnega oboroževanja po vsem svetu naložila tudi nam mnoge žrtve, ki jih je moralo gospodarstvo vzeti nase. Kljub temu, da je bil donos davkov in državnih dohodkov v lanskem letu zelo poveljen, se je z novim proračunom moral vendarle še niz davščin in dajatev zopet povečati. Finančni minister je ugotovil, da se je narodni dohodek v preteklem letu povečal za okroglo štiri milijarde dinarjev. Četudi vidni znaki kažejo, da pričenjajo gospodarski krogi zopet razvijati svojo delavnost, ne smemo pozabiti, da smo kljub vsemu temu dosegli komaj dobro polovico obsega poslov, ki smo jih imeli na kraju prosperitete 1929/1930. leta.

Vprašanje sanacije našega denarništvaja še ni odstavljeno z dnevnega reda. Smatramo, da sta povratek normalnega funkcioniranja našega kreditnega aparata in ureditev kreditnih odnosov eden glavnih pogojev za ozdravljenje

čela pogajanja s skandinavskimi državami, ki postanejo lahko važna konsumna tržišča za mnoge naše proizvode, ki pa so bila žal doslej našemu trgovstvu premalo poznana.

Poživljanje investicijske aktivnosti napreduje kljub vsem težkočam na denarnem in kreditnem trgu.

Uvoz strojev je zrastle od 8770 ton v vrednosti 186 milij. dinarjev v letu 1935. na 14.951 ton v vrednosti 2575 milij. din v preteklem letu. Tudi uvoz prevoznih sredstev se je podvojil. Nasprotno pa smo v tekstilni stroki zmanjšali uvoz, ki je po količini ostal na isti višini. Žal je na drugi strani nazadoval naš izvoz stavbenega lesa še v večji meri, kakor pa smo napredovali v industrijski produkciji. Stavbenega lesa smo izvozili v letu 1929. za 1.328 milij. din, v letu 1936. pa 742 milij. dinarjev. To leto je z ozirom na sankcije najnižje in presega po količinskem padcu kritično leto 1932.

le, katere predelavo je prevzela država v svoji novosadski tovarni, na drugi strani pa se zopet bombažni industriji, ki je dosegla svojo prvo fazo razvoja, nalagajo pri pri uvozu surovega bombaža dajatve, s katerimi se bodo podpirali nasadi in premirala produkcija domačega bombaža v vardarski banovini. Na sličan način, kakor se želi osvoboditi našo oljarsko industrijo od uvoza tujih oljnatih semen, kot surovine za predelavo, se skuša doseči maksimum avtarkije tudi na polju tekstilnih surovin. Industrija je sedaj pozvana, da doprinese svoj del za olajšanje preorientacije naše poljedelske produkcije in mi želimo, da se ta prehod izvrši.

Rudarska industrija, pa tudi metalurgična, ki napreduje v velikem obsegu v srcu države in v vzhodnih delih, zmanjšuje vedno bolj radij naše gospodarske aktivnosti. Postavljeni smo pred nova težka in usodepolna vprašanja in želimo, da ohranimo vsaj oni obseg produkcije in dela, ki ga še imamo.

vsega gospodarstva. Zlasti v dravski banovini, kjer je bilo poslovanje s kreditom najbolj razvito, to zelo občutimo. Večina poslovnih transakcij se mora še vedno izvrševati proti gotovini, ker je kreditiranje gospodarstva in gospodarske aktivnosti reducirano na minimum. Čeprav se je lansko leto dviganje hranilnih vlog ustavilo in smo v vsej državi zopet dosegli 10.670 milij. din vlog. Dve tretjini novega dotoka vlog se stekata v državne zavode in s tem trajno odtegujeta gospodarstvu, iz katerega izhaja.

Uredba o likvidaciji kmečkih dolgov ni bila izdelana v smislu predlogov naših gospodarskih organizacij. Kljub vsej kritiki in izpreminjevalnim zahtevam se polagoma izvaja in kmetijski kredit se centralizira v Privilegirani agrarni banki. Načelo socializacije kmečkih dolgov, na katerem je koncipirana uredba, predstavlja za gospodarstvo nevarno precedenco. Vztrajamo na stališču, da bi bilo treba vzeti za podlago plačilno zmožnost poedinca. Administrativno-tehnična izvedba te uredbe bo zahtevala še mnogo časa in dela. Zato tudi denarni zavodi, predvsem naše kreditno združenstvo, še daljšo vrsto let nima upanja, da bi postale v večjem obsegu likvidno.

Poslovanje v notranji trgovini ne izkazuje večjega napredka. Trgovci, ki so poslovali s kmeti, so močno prizadeti zaradi uredbe o likvidaciji kmečkih dolgov, ki določa obplačilo blagovnih kreditov in dolžnih vsot na dobo 12 let, ker jim je na ta način znaten del

njihovega obratnega kapitala imobiliziran. Splošne so pritožbe nad konkurenco vedno bolj rastočih konsumnih in nabavljajnih združenj in vsi apeli, da naj bi se v tem oziru zaščitili interesi trgovcev v bodočem združenem zakonu, so ostali zaman. Izvozna trgovina pa trpi, ker Narodna banka za tretjino izvoznih valut, ki se morajo po deviznem pravilniku ponuditi njej v nakup, odreja popolnoma samo-

Davčna vprašanja

Številne nove uredbe davčnega in finančnega značaja, posebno pa odredbe finančnega zakona so izzvala potrebo zborničnih intervencij. Predvsem je zbornica posvečala prvenstveno pažnjo vprašanju pavšaliranja pridobnine za obrtništvo. Finančni zakon sicer predvideva možnost pavšaliranja za vse obrtništvo, izvzemši ono v Mariboru in Ljubljani, vendar omejuje možnost pavšaliranja le na obrtnike, ki delajo brez strojev. Zbornica je s pismeno anketo zbrala podatke o stanju pavšalistov in proučuje tudi vprašanje možnosti pavšaliranja manjših obrtniških obratov v Mariboru in v Ljubljani ter bo stavila ministru primernih predlogov. V smislu svoječasnih sklepov smo predlagali, naj bi sedanja skala za pavšaliranje veljala tudi za obrtnike, ki uporabljajo stroje do 2 HP, oziroma do 1000 kilovatnih ur na leto. Finančni minister je obljubil, da bo pri navodilih uvaževal naš predlog.

Za podjetja, ki so zavezana družbenemu davku, se je položaj zaradi občutno povečane osnove za odmero minimalnega davka znatno izpremenil. Tudi v tem oziru je pričela zbornica takoj s potrebnimi poizvedbami, da bi mogla oceniti učinek določb finančnega zakona na obdačitev družb v Sloveniji.

Oredbe o možnosti pavšaliranja banovinskih trošarin na vino in žganje so izzvale veliko zanimanje v krogih interesentov. Zbornica je na njihovo pobudo sklicala konferenco, vendar se ji ni posrečilo, da bi bila zblížala stališča producentov, trgovcev in gostilničarjev.

Mnogo preglavic je izzvala izvedba predpisov o skupnih banovinskih trošarinah na obfeko in obutev. Finančni organi niso imeli zadostnih navodil in so zato takoj pri popisih zalog v trgovinah nastale težave in nesporazumi, posebno ker niso znali, kako postopati in ocenjevati demodirano in zastarelo blago. Tudi v tem oziru je zbornica dala združenjem trgovcev navodila in posredovala, da so

Obrtne zadeve

Proces izboljšanja bi potekal gotovo še ugodneje, ako bi ne nastopali naenkrat novi pojavi, ki občutno ovirajo in zadržujejo privatno gradbeno iniciativo. V tej zvezi je omeniti predvsem zamrznjenost kreditov in vlog pri denarnih zavodih, nadalje povišanje mezd za okroglo 10-20% že lansko leto in ki se bodo verjetno še povišale. Tudi pri cenah gradbenega in instalacijskega materiala zaznamujemo dvig. Gradbeni stroški so se tako povečali za okroglo 20%. Nasprotno temu pa igrajo psihološki momenti ugodno vlogo. Bojazen pred devalvacijo in nizka obrestna mera vlog ter nesigurnost denarnih papirjev je budila velik interes za rešitev te zavirane denarja v zgradbe.

V oblačilnih strokah se položaj čevljarjev ni zboljšal, dočim iz krojaške stroke prihajajo vedno glasnejše pritožbe zaradi konkurence prodajalnic tvrdke »Tivart«. Od prehranjevalnih obrtov je omeniti zlasti težkoče mesarskega obrtništva, ki občutno trpi zaradi klanja in razpečevanja mesa na drobno po kmetih.

Mnogo bi pripomoglo k boljši zaposlitvi obrtništva, ako bi se ustreglo stalno ponavljajoči se za-

voljno odkupne tečaje, ki niso v nikakem skladu s tečajni svobodnega prometa.

Poleg tega se detaljna trgovina zaman bori proti krošnjarski poplavi in proti industrijskim prodajalnam ter filijalam velemagazinov. Ako je torej število konkurzov bilo manjše, se iz tega še ne more sklepati drugo, kakor da je to posledica spremembe, da se danes blago več ne kreditira.

se postavili finančni upravi na razpolago strokovni cenitelji, da sodelujejo pri popisu in oceni zalog.

Z novim banovinskim proračunom se je zaradi prevzetih bremen za finansiranje šolskih zgradb banovinska doklada povečala za nadaljnjih 26%, kar ustvarja v končnem efektu davčne obremenitve občutne razlike nasproti konkurenci sličnih obratov v drugih banovinah.

Zbornica je tudi zaradi odmere pridobnine za leto 1937 intervenirala pri finančni direkciji in dobila od nje zadovoljiva zagotovila.

Davčne uprave se postavljajo na stališče, da je za verodostojnost knjižnega dokaza neobhodno potrebna skladiščna knjiga. Zbornica se je trudila, da bi nasprotno dokazala, vendar do sedaj brez vidnih uspehov. Glede trošarine je med drugim zbornica predlagala, da se državna trošarina na elektriko za razsvetljavo zniža, za pogonski tok pa ukine. Stavila je tudi predlog, da se skupna banovinska trošarina na britvice ukine. Dalje je omeniti, da se nam je glede trošarinskih knjig posrečilo izzvati odločbo, da jih prodajalcem na drobno ni treba voditi, ampak samo prodajalcem na debelo.

V pogledu taks je stavila številne predloge. Med njimi naj omenjam le predlog, da se ukine vozarinska taksa na voznje izven linijskega prometa in predlog, da se zniža taksa za radio-aparate v gostilnah.

Glede prometnega in luksuznega davka smo med drugim predlagali, da se naj pobiranje luksuznega davka za obrtnike preuredi tako, da se ne bo za en in isti predmet pobiral dvakrat, kar je tedaj, če obrtnik, ki izdeluje take predmete, ne vodi knjige prometa. Z uspehom smo se upirali, da bi se prometni davek na drva in na žitarice pretvoril v skupni davek, ker bi to ne bilo v skladu z interesi našega območja.

Zbornica je nadalje ponovno opozorila na nujno potrebo, da se uredi finansiranje samouprav.

htevi po omejitvi dela v režiji državnih in samoupravnih delavnic. Zlasti je nujno potrebno, da se prepove izvrševanje rokodelskih del v kaznilnicah za privatne osebe. Zbornica je to že ponovno zahtevala, a doslej žal brez uspeha. Tudi bi bilo velike važnosti, da se uredi licitacije državnih del tako, da se bodo vsaj manjša dela oddajala v prvi vrsti obrtništvu dotičnega kraja.

Vse stroke opozarjajo na veliko škodo, ki jim jo povzroča delo neupravičenih oseb. Zbornica se je obrnila s posebno predstavko na trgovinskega ministra dr. Vrbaniča, da poostri predpise

proti šušmarstvu.

Ministrstvo je odgovorilo, da se bo proti šušmarjem uvedla tudi prepoved in ustavitve dela ter zaplenba orodja, da pa na kaznovanje oseb, ki dajejo neupravičenim delo, ne more pristati.

V zvezi z vprašanjem boljše zaposlitve obrtništva smatram za potrebno dotakniti se tudi vprašanja kreditne zaštite obrtništva in obrtniških kreditov.

Glede likvidacije obrtniških dolgov je zbornica že prejšnje leto posredovala pri ministru za

trgovino in industrijo, da se v zvezi z likvidacijo kmečkih dolgov reši tudi vprašanje razdolžitve obrtništa. Žal doslej nismo uspeli in je ministrstvo samo odgovorilo, da je predloge vzelo v pretres.

Pri kreditiranju obrtništa, ki je po denarnih zavodih in kreditnih zadrugah skoraj popolnoma ponehalo, je prihajala za Slovenijo v glavnem v poštev podružnica Zanatske banke v Ljubljani. Iz njenih poročil posnemamo, da so znašali njeni krediti v Sloveniji dinarjev 11.356.321— proti dinarjem 11.012.609— lani.

Obrtnopospesovalno delo zbornice se je v začetku letošnjega leta omejilo v glavnem na podpiranje strokovne izpopolnitve obrtnikov in naraščanja zlasti v inozemstvu. V ta namen smo izplačali doslej din 11.500—, za prireditve strokovnih tečajev din 10.266—, za obrtniške razstave din 1000—, Razen tega smo izdali še razne podpore za strokovni tisk, obrtnikom in za vzdrževanje poslovalnice Zavoda PO v Mariboru 7.700 din, skupaj torej v prvih treh mesecih din 30.567—.

Podatki, ki jih je zbrala zbornica o obrtnem nadaljevalnem šolstvu, kažejo, da smo imeli lani 32 obrtnih nadaljevalnih in 6 strokovnih nadaljevalnih šol ter 22 šolskih strokovnih tečajev. Te šole je obiskovalo 4660 učencev od 6800 vajencev. Poučevalo se na teh šolah 403 učne moči. Stroški vzdrževanja so znašali okroglo 1.600.000 dinarjev. Zbornica je prispevala din 160.000—, v učnih pripomočkih in knjigah pa din 54.000—, skupaj din 154.000—; združenja din 65.000—, starši vajencev din 380.000—, ostalo pa občine in banovina. Honorarji učiteljsstva in vodstva so znašali din 1.350.000—, a za učila se je izdalo 170.000—. Napredek tega šolstva bo mogoč le, ako se bodo šole opremile s primernimi in zadostnimi učili, pouk sam pa prilagodil strokovnim potrebam. V večjih mestih, zlasti v Ljubljani pa se bo moralo zgraditi posebno šolsko poslopje z delavnicami, kar bi bilo mogoče le z državno pomočjo.

Zbornica je pričela z zbiranjem obsežnega gradiva o obrtniških združenjih. Redne letne skupščine je imelo v teku letošnjega leta od 168 združenj 134. Zbornica se je udeležila po svojih delegatih 123 skupščin. Po obvestilu kr. banske uprave se bodo volitve v okrožne odbore izvedle, čim izvrše komisariji potrebne priprave.

V okviru obrtnega odseka se je vršilo več važnih anket, med temi anketa gradbenih strok glede pravic graditeljev do licitacij talnih zgradb, sestanek zaradi vprašanja obrtnih vajencev in obrtno-nadaljevalnega šolstva, zaradi rentnega zavarovanja delavcev in zaradi vprašanja minimalnih mezd in kolektivnih pogodb v obrtniških strokah.

Gibanje obrtništa v preteklem letu izkazuje še vedno sliko prejšnjih let. Nazadovanje števila obratov se še vedno ni ustavilo in se je število obratov zmanjšalo za nadaljnjih 502. Med prizadetimi strokami je posebno omeniti:

	prijav	odjav
čevljarje	84	238
šivilje	49	147
krojače	48	107
mizarje	60	117
zidarje	6	34
izdelovalce pletenin	18	32
sedlarje	6	28
podkovne kovače	16	34

Vidimo torej, da poleg »Tivarja« in »Bafec«, ki povzročata znatno zmanjševanje čevljarskega in krojaškega obrta, tudi v mnogih drugih panogah obrati postajajo nadštevili in ne morejo vzdržati režije ter javnih bremen ter se zbog pomanjkanja poslov reducirajo.

Statistika nam kaže, da smo imeli na območju zbornice koncem prošlega leta 5.050 gostinskih obratov. Tekom lanskega leta je bilo prijavljenih vsega 249 novih gostinskih obratov, odjavljenih pa

234, torej je 15 obratov več. Zvišanje obratov ni dokaz zboljšanja. Neupravičeno poseganje v gostinske obrate je namreč opaziti v vseh pravicah. Zbornica je temu vprašanju, ki izpodkopa temelje našega gostinstva, posvetila v preteklem letu polno pažnjo, pa ima zabeležiti nekaj pozitivnih uspehov.

Za gostinstvo so bila v zadnjem času posebno pereča vprašanja: prirejanje veselja z bifiji in vinotlačji po raznih društvi, krošnjačenje s vinom in libolapstvo s špiritom. Prvo vprašanje je ministrstvo trgovine in industrije z dvema okrožnicama uredilo tako, da je za take prireditve potrebno dovolilo začasno ustanavljanje gostinskih podelij. Tak obrt lahko opravljajo na podlagi posebnega dovoljenja občne upravne oblasti samo osebe, ki imajo dovoljenje za gostilniška podjetja.

Drugo in tretje vprašanje je upati, da bo na podlagi pooblastil in določb letošnjega finančnega

Potrebna je novelizacija obrtnega zakona

Razvoj prilik v zadnjih petih letih je pokazal, da bi bilo potrebno mnoge določbe obrtnega zakona dopolniti. Zbornice so že takoj prvo leto po uveljavitvi zakona sestavile obširne spomenice s konkretnimi predlogi, ki se pa še niso izvedli. Naša zbornica vztraja predvsem na tem, da se izpremenijo določila glede dokazov usposobljenosti za izvrševanje trgovinskih obratov, da se podaljša učna doba, da se uvedejo strožji predpisi glede dokaza o pomožniški dobi, ker je praksa, ki se je uveljavila po novem zakonu o obrtih, pokazala, da prihajajo v vrste trgovstva po večini osebe, ki imajo sicer šolsko kvalifikacijo, ki pa nimajo potrebne strokovne izobrazbe. Tudi se zahteva, da se določbe glede prehoda iz rokodelskih obratov in iz obrtov, za katere ni predpisan dokaz o usposobljenosti, poostrijo. Izdati je čimprej seznam strok in revidirati določila o zbiranju naročil po potnikih. Izpremembe potrebne so tudi določbe, ki se tičejo ureditve razmerja med poslodavci in nameščenci; nujno potrebne so izvršilne naredbe glede krošnjačenja itd.

Po objavljenju uredbe o obrtnih razsodiščih smo pričakovali, da se bodo v smislu izdanega pravilnika in na podlagi določb § 345. obrt. zak. sestavila po vseh srezih in v večjih gospodarskih središčih razsodišča za presajo mezdnih sporov. Zbornica je zadevne predloge predložila kr. bankski upravi, a nas je kr. banska uprava obvestila, da razsodiščnih odborov v dravski banovini ne bo ustanovila. Tudi je zbornica ponovno intervenirala za izpremembo določb pravilnika o prevozu potnikov in blaga z motornimi vozili, zlasti zaradi prevoza trgovskega blaga in kosovnih pošiljk, ki se po stvarni potrebi močno razvija. Dasi je državni svet v konkretnem primeru odločil v prilog trgovske tvrdke, ki je tožila, in razsodil, da prevažanje blaga z motornimi vozili od trgovca do kupeca ni vezano na dovoljenje, ker je to postransko opravilo trgovca, do katerega ima že na podlagi svojega pooblastila pravico, ministrstvo še vedno ni revidiralo pravilnika, ki ga morajo eksekutivne oblasti zato v objavljeni obliki izvrševati.

Mnogobrojne so bile zbornične akcije na polju poštnih, brzojavnih in telefonskih zadev. Tu smo obravnavali vprašanje uvedbe števec na telefonske aparate in prereditve tarife in telefonskih naročin na tej bazi, dalje smo intervenirali v zadevi paketne pošte in kurzov poštnih ambulane, vršili poizvedbe glede dostavljanja poštnih paketov na dom in posredovali za zgradnjo avtomatske centrale v Celju in razširjenje centrale v Mariboru, glede ambulantnih pošt, razširjenja telefonskih vodov

zakona pravilno urejeno. Med nadaljnimi zadevami bi želel omeniti predvsem vprašanje cen v gostinskih obratih in vprašanje konkurence menz, izkuhov in javnih kuhinj, ki jih izvršujejo privatne osebe na svojih stanovanjih po mestih, pa tudi po letoviških krajih in ki so bile predmet ponovnih zborničnih intervencij.

Z novim finančnim zakonom za leto 1937/1938. so izdatno znižane takse na radijske aparate v gostinskih obratih. Namesto prejšnjih 5 din na dan, se plačuje taksa, ki ne sme biti večja od 1 din na dan. Končno je omeniti še določbe § 75., točke 4., finančnega zakona za leto 1937/1938., ki je vnešena na izrečno željo gostinskih združenj. S citiranim določilom bodo mogle že obstoječe bolniške blagajne pri združenjih še nadalje voditi zavarovanje svojega članstva na stari pravni podlagi, dokler se ne izvede zavarovanje obrtnikov in trgovcev po § 384. o. z.

in podaljšanja uradnih ur na poštah.

Na voznoredni konferenci smo direkciji drž. železnice dostavili predloge za izboljšanje voznega reda za bodočo sezono.

Med obrto-pravnimi zadevami pa bi omenili akcije glede obsega starinarskega obrta, glede nadzora kozmetičnih sredstev in glede pravilnika o zdravilnih specialitetah. Glede organizacije trgovstva pričam, da se je osnovalo s odobravitvijo zbornice novo Združenje trgovcev v Škofji Loki. Trgovstvo je sedaj organizirano v 29 združenjih, od katerih je 26 skupnih in 3 strokovna.

Pri vseh združenjih trgovcev je bilo koncem leta 1936. včlanjenih 9208 trgovskih obratov s 3684 pomočniki in 1588 učenci. Odobreni proračunski izdatki vseh združenj trgovcev za leto 1936. so znašali din 1.396.727/13. Strokovni pouk vajencev še vedno ni zadovoljivo urejen. V dravski banovini imamo samo 10 trgovsko-nadaljevalnih šol, v katere se je ob začetku šolskega leta 1936/37. vpisalo 355 učencev in 244 učenek, skupno torej samo 599. Vsi ostali trgovski vajenci in vajenke morajo posečati mešane trgovsko-obrtno, ali pa strokov.-obrtno nadaljevalne šole, mnogi so pa celo brez strokovnega nadaljevalnega pouka.

Poslovna statistika

Da si morete napraviti nekoliko slike o delovanju zborničnega urada, vam poročam, da je v dobi od 1. januarja 1937 do 15. aprila 1937 v 85 delovnih dneh zbornica prejela 6669 dopisov v splošnem vlož. zapisniku, poleg tega 1173 prošelj za izdajo obrtnih izjav po § 95/5 o. z. in 1531 prošelj za izdajo potrdil v carinske, davčne, devizne in izvozne svrhe. Število odposlanih dopisov znaša 7552, dobavnih razpisov je prejela zbornica v tej dobi 706, potrdil in dokumentov pa je izdala 1673, od česar odpade 385 na potrdila za oprostitev od skupnega davka na poslovni promet, 373 na potrdila za udeležbo na licitacijah, 234 za overitve faktur in 172 na legitimacije za trgovske potnike. Od zborničnih izjav za izdajo pooblastil oziroma dovolil za nastop obrtov odpadejo 3 na industrijska podjetja, 253 na trgovska, 117 na gostinska, 31 na prevozniska in 384 pa na obrtne obrate. Zbornica se je udeležila treh konferenc skupnih trgovsko-industrijskih zbornic. Istotako se je udeležila tudi zboru Centralne industrijskih korporacij in ankete o vajencih, ki jo je priredila Delavska zbornica. Razen tega je zbornica priredila več pismenih in ustnih konferenc in anket, med katerimi omenjam posebno konferenco o novi trošarini na vino in žganje, konferenco o električnem gospodarstvu, anke-

to o vajencih in minimalnih mezdah ter o izvedbi rentnega zavarovanja. Navedene številke vam najboljše dokazujejo, kako ogromno je podrobno delo, ki ga dnevno opravlja zbornica v prilog svojih interesentov in v službi gospodarstva Slovenije.

I. redna skupščina Združenja trgovcev za srez Škofja Loka

bo v petek, dne 7. maja 1937 ob 8. uri v novi Narodni šoli v Škofji Loki.

Dnevni red:

1. Volitve 2 overovateljev zapisnika.
2. Poročila.
3. Računski zaključek za l. 1936.
4. Poročilo nadzorstvenega odbora.
5. Pristop v zadrugo »Trgovski list« in naročnina.
6. Ustanovitev podpornega fonda.
7. Odobritev pravilnika lesnega odseka.
8. Proračun za leto 1937.
9. Samostojni predlogi, ki pa morajo biti predloženi pripravljalnemu odboru najkasneje 3 dni pred skupščino.
10. Volitve: predsednika in podpredsednika, 7 članov in 4 namestnikov uprave, 3 članov in 3 namestnikov v nadzorstveni odbor, 3 članov v častni odbor, načelnika, podnačelnika in 4 članov v lesni odsek, 2 delegatov za Zvezno skupščino.
11. Slučajnosti.

Za pravnoveljavno razpravljanje in sklepanje skupščine je potrebno po čl. 16. pravil, da je prisotna vsaj 1/3 članov. Če ne pride na skupščino zadostno število članov, bo eno uro pozneje druga skupščina, ki bo sklepala o dnevnem redu ne glede na število prisotnih članov.

Skupščina sme v smislu čl. 17. pravil sklepati samo o predmetih, ki so poslavljeni na dnevni red ali ki so jih poedini člani vsaj 3 dni pred zborovanjem pisмено pripravili pripravjalnemu odboru. Računski zaključek za leto 1936. bo članom dostavljen še pred skupščino.

Besedo na skupščini imajo vsi člani brez razlike spola, pač pa morajo izvrševati svoje pravice osebno in ne po pooblaščenih. Udeležba je obvezna!

Predsednik pripravjalnega odbora: Zebre Franc s. r.

Združenje trgovcev za okraj Logatec

ima redno letno skupščino v nedeljo, dne 25. t. m. ob 13. uri v prostorih gostilne Domicelj na Rakeku s tem

dnevnim redom:

1. Otvoritev in čitanje ter odobritev zapisnika o zadnji skupščini.
2. Poročilo: predsednika, tajnika in predsednika lesnega odseka.
3. Računski zaključek za leto 1936.
4. Poročilo nadzorstva.
5. Proračun za leto 1937.
6. Samostojni predlogi in slučajnosti.

Če skupščina ob določeni uri ne bi bila sklepna, bo eno uro pozneje druga skupščina s istim dnevnim redom in na istem mestu, ki sklepa pravnoveljavno brez ozira na število navzočih članov (čl. 16. pr.).

Samostojni predlogi se morajo predložiti 3 dni pred obnim zborom predsedstvu.

Vse člane prosimo, da se skupščine gotovo in točno udeleže.

Ako se skupščine kateri član iz sodnega okraja Cerknica ne udeleži in svoje neudeležbe tudi ne opraviči, se mu predpiše globa, ker je za člane sodnega okraja Cerknica udeležba na letošnji skupščini obvezna.

Uprava Združenja trgovcev za srez Logatec.

Politične vesti

»Morete povedati, da nisem resno vznemirjen«, tako je odgovoril romunski kralj Karol dopisniku »News Chroniclea«, ko ga je ta prosil za izjavo o sedanjem položaju. Nato nadaljuje dopisnik, da ni nobenega dvoma, da kralj trdno obvlada položaj, ker je armada prosta vseh političnih vplivov in popolnoma za kralja. Gotovo je tudi to, da »železna garda« ne bo poskusila nobenih protizakonitih dejanj.

Turški ministrski predsednik Izmet Ineni je sprejel na železniški postaji v Plovdivu bolgarske novinarje ter jim med drugim izjavil: Vedno smo pripisovali prijateljstvu z Bolgarsko največji pomen. Prepričani, da je blagostanje narodov odvisno od miru, smo takoj iskreno pozdravili balkanski ideal, in sicer brez vsake skrite misli. Srečni smo, ko moremo konstatirati pozitivne uspehe bolgarske vlade, ki temeljito pozna velike nacionalne interese in ki je istočasno odločno za medbalkanski mir. Svoj stik z bolgarsko vlado smatram za srečen dogodek po svojem potovanju po Jugoslaviji, kjer sem mogel konstatirati, da je jugoslovanska vlada prežeta z najboljšimi čustvi do Bolgarske. Nobenega dvoma ni, da bodo bolgarsko-jugoslovanski odnosi dali najboljše prispevke za ideale miru.

Avstrijski kancelar dr. Sušnik je prišel v četrtak v Benetke, kjer ga je na postaji pričakoval Mussolini. Kakor pišejo italijanski listi, je glavni namen sestanka, da poroča Mussolini Sušniku o italijensko-jugoslovanskem paktu ter o potrebi, da pride do čim ožjega sodelovanja med državami Male antante in rimskega sporazuma. Sestanek pa naj tudi razčisti nemško-avstrijske odnose. Z mnogih strani se namreč poudarja, da ni Italija na Brennerju več tako interesirana, kakor je bila.

O prvem sestanku Mussolinija s Sušnikom v Benetkah še ni nobenega oficialnega sporočila. Zatrjuje pa se, da je Sušnik opozoril Mussolinija, da avstrijsko-nemška zveza ni rodila niti približno onih rezultatov, ki so se pričakovali. Potrjuje se, da bo sestanek v veliki meri veljal tudi razjasnitvi medsebojnega razmerja podonavskih držav.

Sedanji obisk poljskega zunanjega ministra Becka v Bukarešti se v evropskem časopisju komentira kot viden dokaz, da se bodo poljsko-romunski odnosi poglabili, kar je tudi posledica poljsko-francoskega zblizanja. Napoveduje pa se tudi zblizanje poljsko-češko-slovaških odnosov. Obisk Becka v Bukarešti bo veljal predvsem ureditvi podonavskega vprašanja.

Belgijsko zunanje ministrstvo je objavilo komunikate, da je prejel izjavi angleške in francoske vlade, da priznavate obe vladi popolno nevtralnost Belgije, ki tudi ni več vezana na locarnsko pogodbo. Francija in Anglija sta pristale nadalje na to, da Belgija sama brani svoje meje, vendar pa sta se zavezale, da bosta skrbele za njeno oboje. Končno jemljeta na znanje izjavo belgijske vlade, da ostane Belgija zvesta svojim obveznostim iz pakta o Zvezi narodov.

Hitler je izjavil bivšemu voditelju angleške delavske stranke Lansburyju, da bi Nemčija sodelovala na svetovni gospodarski konferenci, ki pa bi jo moral sklicati Roosevelt. Na berlinski borzi je povzročila ta izjava dvig tečajev.

Na severo-vzhodni fronti so doslej vladne čete važen uspeh. Zasedle so kraj Celadas ter s tem popolnoma odrezale mesto Teruel od zaledja in Saragose. Ker pa je Teruel zelo utrjen, ni še v kratkem pričakovati padca mesta. Uspeh pri Teruelu je bil dosežen s sodelovanjem vladnih in katalonskih čet.

Roosevelt je izjavil, da ne more sklicati svetovne gospodarske konference. Pred leti je sicer bil za to konferenco, danes pa ne smatra sklicanje konference za primerno.

Baldwin je odgovoril na vprašanje glede Hitlerjevega predloga o sklicanju svetovne gospodarske konference, da mu je ta predlog sicer znan, da pa bi Anglija mogla pristati na to konferenco le, če bi članice konference jamčile za njen uspeh in če bi bila konferenca diplomatsko temeljito pripravljena.

Francozi pa vidijo v Hitlerjevem predlogu le dokaz o silno slabem gospodarskem stanju v Nemčiji. Smatrajo pa, da je najprej potreben sporazum med Anglijo, U.S.A. in Francijo in šele na podlagi tega sporazuma bi se moglo govoriti o sklicanju svetovne gospodarske konference.

General Franco je razpusil vse politične organizacije. Med desničarji je vzbudil Francoev odlok mnogo nejevolje.

X. občni zbor Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč«

reg. pom. blagajne v Ljubljani, bo v petek, dne 7. maja ob 20. uri v Ljubljani, »Trgovski dom«, Gregorčičeva 27, s tem dnevnim redom:

1. Poročilo uprave.
  2. Računski zaključek za l. 1936.
  3. Poročilo nadzornega odbora.
  4. Proračun za l. 1937.
  5. Določitev letnine za l. 1937.
  6. Dopolnilne volitve nadzornega odbora.
  7. Slučajnosti.
- Ako občni zbor ob napovedani uri ne bo sklepčen, je pol ure pozneje drugi, ki sklepa pravno veljavno ne glede na število navzočih članov.

V Ljubljani, dne 21. aprila 1937.

Predsednik:
K. A. Kregar s. r.
Tajnik:
Leo Franke s. r.

Združenje trgovcev za sodni okraj Sv. Lenart v Slovenskih goricah

sklicuje redno letno skupščino za 2. maj ob 11. uri v gostilni »Škrjančkov gaj« pri Sv. Lenartu.

- Dnevni red:
1. Čitanje zapisnika zadnje skupščine.
  2. Poročilo predsednika, podpredsednika in tajnika.
  3. Poročilo blagajnika, nadzornega odbora ter odobritev računskega zaključka za leto 1936.
  4. Proračun za leto 1937.
  5. Poročilo delegatov.
  6. Samostojni predlogi.
  7. Volitev nove uprave.
  8. Slučajnosti.

Ako bi skupščina ob določeni uri ne bila sklepčna, bo eno uro pozneje na istem mestu ter z istim dnevnim redom druga skupščina, ki sklepa veljavno ne glede na število prisotnih članov.

Udeležba je obvezna za vsakega člana.

Samostojni predlogi članov se morajo 3 dni pred skupščino prijaviti poslevoedečemu podpredsedniku združenja.

Poslevoedeči podpredsednik.

Za isto vlogo se ne plačuje dvojne takse

Opazilo se je, da posamezne oblasti neenako postopajo pri pobiranju državnih taks po tar. postavkah 1, 2, 5 in 6 taksne tarife ter dotičnih banovinskih taks. Da bi se v tem pogledu doseglo enako postopanje, je izdal davčni oddelek finančnega ministrstva naslednje pojasnilo:

»Prav v nobenem primeru se ne sme odstopiti od pravila, da se za pismene akte, za katere se pobira taksa po preje navedenih tar. post., plačuje samo ena taksa, in sicer ali državna ali banovinska.

Zato se na predstavitve, prošnje in pritožbe, kakor tudi na njih priloge v poslih banovinskega delokroga plačuje banovinska taksa, in sicer samo ta. To velja tudi za vse vloge v poslih ustanov, ki jih vzdržuje banovina. V takšnih primerih se ne dela razlika, če se vloga vloga na banjski upravi ali kateri drugi oblasti. Od vseh drugih vlog, ki se ne nanašajo na posle samoupravnega banovinskega delokroga ali banovinskih ustanov, se mora plačati državna taksa, in sicer samo ta in brez ozira na to, če se je vložila vloga pri banjski upravi ali katerem drugem oblasti.

Prav tako se za pismene rešitve oblastev v poslih samoupravnega banovinskega poslovanja ko tudi na pritožbe proti sklepom nižjih upravnih oblastev v poslih samoupravnega banovinskega delokroga in banovinskih ustanov, plača samo banovinska taksa, za vse druge rešitve pa samo državna taksa.

Za davčno enakopravnost Slovenije

Delež Slovenije pri skupnih banovinskih trošarinah in prometnem davku

(Poročilo zbor. svetnika Milka Senčarja na plenarni seji dne 20. aprila 1937)

V naši davčni zakonodaji se vedno bolj uveljavljajo skupne banovinske trošarine. V novem finančnem zakonu smo jih dobili celo vrsto novih, ki občutno obremenjujejo naše gospodarstvo. Sedaj obsega tarifa za te trošarine že 29 postavk. Obremenjeno je najrazličnejše blago, v prvi vrsti kolonialno, pa tudi obleka in obutev in nekatere industrijske surovine. Tako znaša n. pr. obremenitev za kolofonijo sicer samo 1 din za 1 kg, vendar pa dosega ta obremenitev za marsikatera naša industrijska podjetja znesek do 100.000 din in še več. Da je ta obremenitev občutna, je torej evidentno.

Še bolj važno, ko vprašanje učinka teh »banovinskih« trošarin pa je vprašanje, kako se skupne banovinske trošarine dele na posamezne banovine.

Skupne banovinske trošarine naj bi krile del banovinskih potrebščin, da ne bi bilo breme banovin preveliko. Prav za prav bi bila dolžnost države, da iz lastnih sredstev finansira banovine, saj so te prevzele del delokroga državnih oblastev, za katerega se itak še pobirajo državni davki. Toda ministrstvo za finance je že pred leti ustavilo v nekaterih banovinah vsako državno dotacijo, kar gotovo ni bilo pravično. Na dota-

Rogaska Slatina

cije imajo banovine pravico, saj celo čl. 6. uredbe (o ugotovitvi imovine, načinu uprave in budžetiranju banovin in o likvidaciji imovinskih razmerij dosedanjih sreskih in oblastnih samouprav) navaja izrečno kot dohodek banovin: »odstopljeni državni viri dohodkov v celoti ali v stalnem odstotku ali tangenti«. To vprašanje je bilo za oblastne samouprave docela zadovoljivo urejeno. Ministrski svet je na podlagi pooblastila finančnega zakona za 1927/28. (čl. 320) prenesel določene posle na oblastne samouprave in ob tej priliki tudi določil, kateri in koliki krediti se porazdele med poedine oblastne odbore. Ti krediti so omogočali oblastnim samoupravam, da za posle prenesenega delokroga niso prav nič obremenjevali prebivalstva. Sedaj so ti posli ostali tudi banovinskim samoupravam, dasi so dotacije iz državnih sredstev že zdavnaj izostale.

Koliko se skupnih banovinskih trošarin pobere, nam nikakor ni bilo mogoče ugotoviti. O tem se ne vodi v Ljubljani nikaka evidenca. Stranki sporoči oddelek finančne kontrole določen znesek, katerega naj plača kot skupno banovinsko trošarino, to plača po položnicah Poštne hranilnice na poseben račun pri Drž. hip. banki, katera edina vodi o teh plačilih evidenco. Banska uprava dravske banovine je dobila v času od 1. aprila 1936 do 31. januarja 1937 na teh trošarinah delež po din 4.147.124.40. V proračunu pa izkazuje ta prejemek z vsoto din 5.580.000.—. Ali je ta znesek pravičen, se docela odteguje naši kontroli, ker dobiva banska uprava predkazila le v iznosih brez navedbe, koliko se je vse trošarine v celoti pobralo in kako se je ta porazdelila na posamezne banovine.

Strokovnjaki cenijo, da se je že dozdej pobralo na tej trošarini v naši banovini okrog 12 milijonov din. Ker smo dobili le okroglo 4 milijone dinarjev, prispeva dravska banovina za druge banovine

iz naslova teh trošarin 8 milijonov. Sedaj, ko so se uvedle nove trošarine, se utegne donos podvojiti, če ne celo potrojiti. Zato tembolj občutno veliko krivico, ki se nam godi s porazdelitvijo skupnih banovinskih trošarin. Porazdelitev po številu prebivalstva je vsekakor krivična, ker kolikor so gotove banovine gospodarsko in kulturno pred ostalimi, toliko višje imajo potrebe in zahteve. Če se že hoče deliti donos po številu prebivalstva, naj bi se vsaj polovica pobranih doklad rezervirala za banovino, na katere področju so se pobrale trošarine. S tem bi se vsaj deloma popravila krivica, ki jo povzroča mehanična porazdelitev po številu prebivalstva.

Še krivičnejša je porazdelitev davka na poslovni promet. Banovine imajo po § 12. fin. zakona 1936/37. pravico na delež na poslovnem davku, kolikor se pobira pri uvozu in kolikor ga plačujejo knjigaši. Ta delež znaša 18% pobranih zneskov, toda ne sme presegati 100 milijonov dinarjev.

Banovine participirajo na tem deležu tako, da so razdeljene v dva dela. Tako zvane pasivne banovine: vrbaska, primorska, dravska, zetska in moravska dobe 80%, ostale banovine, to je dravska, savska in donavska ter Beograd pa le 20%. Pri tem se upošteva zopet število prebivalstva po zadnjem ljudskem štetju.

Do kakih nesorazmerij prihaja pri tej razdelitvi, nam kaže primer, da je n. pr. zetska banovina pri skupnih dohodkih 45.693.092.— din proračunala delež na prometnem davku na din 21.791.501.—, torej skoraj polovico dohodkov, dočim je dravska banovina pri skupnih dohodkih din 97.583.428 mogla proračunati delež na prometnem davku le na 2.900.000.— din.

V dravski banovini so davčne uprave odpremile Drž. hip. banki od 1. aprila 1936 do konca marca 1937 v celoti din 13.976.687.—. Poleg tega je tudi centralna carinska blagajna odpremila določen iznos. Koliko ta znaša, se ni dalo ugotoviti, vendar pa se ceni, da je znašal okoli 10 milijonov din. Tako je samo dravska banovina plačala v navedeni banovinski fond skoraj 24 milijonov din. Nasprotno je pa banska uprava dravske banovine prejela na tem deležu v času od 1. aprila 1936 do konca meseca januarja 1937 samo okoli din 1.900.000.—. Pa tudi če bi dosegli celo proračunsko leto v celoti ves proračunani iznos din 2.900.000.—, bi ta ne bil v nikakem pravem razmerju z zneskom, ki ga naša banovina plačuje v ta fond.

Kakor pri skupnih banovinskih trošarinah, tako moramo tudi pri prometnem davku priznati, da gre del produkcije v naši banovini v druge banovine in se tam konsumira. Kolik je ta del, se ne more niti približno oceniti, še manj pa določiti. Vendar pa ni nikakor tako izdaten, da bi upravičeval tako porazdelitev. V naši bano-

vini, ki je gospodarsko razvita in razgibana, se konsumira gotovo tolik del, da bi mogli zahtevati, naj se polovica deleža na prometnem davku, ki ga poberejo naše davčne uprave, predokáže banski upravi, ostanek in celoten znesek, ki ga poberejo carinarnice, pa — kakor doslej — porazdeli po številu prebivalstva. Čeprav ta raz-

delitev ni povsem pravična, je vsaj za silo sprejemljiva.

Upošteva naj se težak gospodarski položaj v naši banovini. Dočim je v drugih banovinah narodni dohodek narastel, je v naši banovini po uradnih ugotovitvah banske uprave padel za okoli pol milijarde. To dejstvo nas upravičuje, da zahtevamo na eni strani pravičnejšo porazdelitev obeh dajatev, na drugi strani pa, da se uvrsti naša banovina v vrsto pasivnih banovin. Tem bolj, ker plačuje prebivalstvo Slovenije itak najvišje banovinske doklade.

Predlagam, da zbornica stavi na odločujoča mesta primerne predloge, da se porazdelitev izvrši tako, kakor to zahtevajo interesi naše banovine. (Splošno odobravanje.)

Širša seja Združenja v Kranju

V petek je bila pod vodstvom podpredsednika Franca Berjaka širša seja uprave in nadzorstvenega odbora. Podpredsednik Berjak je poročal o poteku ustanovitve novega združenja v Škofji Loki. Ugotovil je, da je bilo koncem lanskega leta poimensko glasovanje, ki je dalo 8 glasov večine za ustanovitev samostojne organizacije. Zbornica je imenovala pripravljalni odbor, ki je sklical ustanovno skupščino za 16. marec. Ta skupščina, na kateri je bilo navzočih 133 članov ali 59%, se je soglasno izrekla za ustanovitev združenja v Škofji Loki. Tako se je ta dan vršila zadnja in 98. skupna seja, na kateri so še prisostvovali člani iz škofjelokeškega sreza. G. Berjak izraža tudi željo, da se v bodoče obeh združenji podpirata ter za skupne interese enotno nastopata.

Izvoli se 4 članski odbor z nalogo, da izvede razdelitev premoženja.

Predsednik poroča, da je nadzorstveni odbor pregledal poslovanje uprave, oz. pisarne zlasti v denarnih zadevah ter našel vse v vzornem redu. Na proračunu se je prihranilo nad din 3000.—, med tem ko so dohodki prinesli nad din 14.000.— več, kakor je bilo proračunano. Povišanje dohodkov ni pripisovati morda zboljšanju gospodarskega položaja, temveč je posledica sistematičnega zatiranja sušmarstva. Iz proračunskega prihranka se dovoli din 3000.— kot podpora Trgovski strokovni nadaljevalni šoli, ki priredi za absolute daljšo poučno ekskurzijo po državi. Združenje je na stališču, da je neobhodno potrebno v svrhu dobre naobrazbe trgovskega narščaja, da si ogleda tudi razne naše ustanove in naprave, oz. prouči prodajne metode po drugih predelih naše države.

Zanimiva je bila razprava o nameri Tujsko-prometnega društva, ki je pokrenilo akcijo za otvoritev pisarne »Tourist-Office«. Društvo dela na to, da se zgradi ličen paviljon, v katerem bi poslovala ta pisarna.

Navzočni pozdravljajo to delo društva, ki je v interesu posameznih kakor tudi splošnosti. Tujski promet je postal, odkar pada pridobitna možnost pri drugih gospodarskih panogah, vedno bolj važen gospodarski činitelj. Poklicani so vsi sloji, da delo na tem polju vsestransko podpirajo. Soglasno se je sklenilo, da združenje odstopi za gradnjo paviljona vso svojo vlogo, ki jo ima v Združni banki, t. j. din 9.000.—, oz. da prispeva k nabavi pisarniškega inventarja 2000.— din, če bi se pisarna otvorila v tuji zgradbi. S tem je združenje pokazalo, da pravilno ocenjuje veliki pomen tujskega prometa.

Določil se je dnevni red skupščine, ki naj bo 20. maja. Izrekla se je zahvala g. Gorjanecu, ki je uspešno zagovarjal pritožbe čla-

nov pred reklamacijskim odborom.

Zanimivo je bilo poročilo tajnika o sistematičnem zatiranju sušmarstva in krošnjarstva, katera naloga je podeljena posebnemu kontrolnemu organu. Ovađenih je bilo v lanskem letu 372 oseb, in sicer 212 radi sušmarstva, 160 radi krošnjarstva. Združenje je moralo žrtvovati za svojo kontrolno službo nad din 12.000.— ali povprečno na vsak ugotovljeni primer prestopka din 34.—.

Dalje se je razpravljalo o predlogu zbornice glede ureditve tajniškega vprašanja pri združenjih. Uprava se povsem strinja s stališčem novosadske zbornice, da treba pri združenjih nastavljeni kvalificirane moči, ker le na ta način bo podana garancija, da bodo združenja v polni meri vršila svoje naloge ter s tem koristila članstvu in vsemu gospodarstvu.

Uprava je dalje razpravljala o dostavljanju poštinih paketov na dom, za kar se zaračunavajo posebne tarife. Soglasno mnenje je bilo, da se dostava paketov, ki je vedno bolj redka, odpravi.

Odložitev mesta člana davčnega odbora g. Globočnika se ne vzame na znanje, ker združenje ne najde primerne osebe, ki bi težnje in težkoče trgovstva pri zasedanju davčnega odbora mogla zagovarjati uspešneje od g. Globočnika. Na prigovarjanje uprave g. Globočnik svoje mesto še nadalje obdrži.

Nato se je debatiralo o pobiranju davčine za čezmerno uporabo cest. Ugotovilo se je, da so se prevozniki teh davčin oprstili, te pa se prevalele na naročnike — trgovce. Združenje proti tej praksi, s katero se obremenjuje trgovina, protestira.

Pretresaval se je tudi žalostni del naše socialne neurejenosti, beračenje, ki se je posebno razpaslo v Kranju. Ob petkih pride samo dopolne v vsak trgovski lokal po 150—160 beračev, kar predstavlja letni izdatek nad din 2000.—, katerega davčna uprava pri oceni davka ne upošteva. Trgovci pa ima poleg tega še škodo s tem, da berači ovirajo kupujoče občinstvo. Združenje bo pokrenilo akcijo, da se naval beračev na trgovske lokale odpravi.

Uprava je končno tudi sklenila, da se ustanovi sekcija špeceristov.

Nov pravilnik za izvoz živine se pripravlja

V Zavodu za pospeševanje znanje trgovine ter v ministrstvu za trgovino in industrijo se izdelujejo novi pravilniki za posamezne odseke Zavoda, ki so predvideni po uredbi o njegovi reorganizaciji. Od teh pravilnikov je posebno važen oni za izvoz živine in živalskih proizvodov. Ta izvoz je doslej urejal urad za kontrolo izvoza živine in živalskih proizvodov. Proti njegovemu delovanju pa je bilo zelo mnogo pritožb.

barva, plestra in kemično snaži obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlobika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3
Telefon št. 22-72.

Denarstvo

Panika na praški borzi

Dve milijardi kurznih izgub

Navadno se govori o črnih petkih in črnih ponedeljkih na borzah, praška borza pa je imela ta teden svoj črni torek.

Ze koncem prejšnjega tedna so začeli tečaji industrijskih papirjev, zlasti onih oborožitvene industrije, popuščati. To je v precejšnji meri povzročila izjava gen. direktorja Poldi-plavžev, ki je izjavil, da ne bo podjelje nič investiralo za povečanje svoje kapacitete, ker bi bila ta škodljiva, če bi oboroževanje popustilo. Ker je tudi več drugih izjav vodilnih državnikov pričalo o popuščanju politične napečnosti, je zanimanje za papirje oboroževalne industrije padlo in začelo se se prodaje papirjev, ki naj bi realizirale pred tem doseženi dobiček. Seveda je bila ta realizacija mogoča le za nekoliko nižanje tečaje. Poleg tega pa so bili bolj iskani papirji s trdno določenimi obrestmi.

Vplivalo je tudi to, da se je začelo močno gibanje proti dvigu cen surovin. Na praški borzi so se poleg tega tečaji že previsoko povzpeli in tako Narodna banka ko drugi zavodi so svarili, naj se ljudje ne udajajo prevelikemu optimizmu. Usodno je bilo, da so začeli v zadnjih tednih mnogi ljudje spekulirati na borzi. Mesece trajajoče dviganje tečajev in nesporna konjunktura sta vabila ljudi k spekulaciji na borzi. Vse je hotelo hitro zaslužiti. Med tem je poklicna spekulacija zavohala položaj in se je začela umikati. Tudi banke so se že pričele pripravljati, da bodo kos neizogibni baissi. Ko se je ta pretekli teden začela, je v torek zavzela katastrofalen obseg. Tečajji so padli za 10-30%. Vsi poskusi bank, da bi zaustavile padec tečajev, so bili zaman. Računajo, da dosega tečajne razlike dve milijardi Kč. Malo ljudi, ki jih je zapeljala strast spekulacije, so predvsem plačali to izgubo. Banke so kupovale predvsem papirje, ki se obrestujejo, dočim se za papirje brez dividende niso dosti zanimale. Baš v tem pa je bila spekulacija največja.

Posamezni papirji z visokimi tečaji so padli tudi za 500 Kč, papirji Škode so padli za 300 Kč. Poleg oborožitvene industrije so zlasti padli papirji sladkorne industrije. Nekaj primerov: Notirali so tečajji:

	20. 4.	19. 4.	12. 4.
Škodovi zavodi	1770	2070	2236
Poldi	1280	1541	1605
Češki sladkor	950	1130	1235
Sev. premogovna	1700	2195	2335

Pomirjenje na praški borzi

V sredo pa se je položaj na praški borzi z bog intervencije vodilnih bančnikov in borzijancev pomiril. Ljudje so spoznali, da sredi konjunktura vendar ne morejo tečajji tako padati.

Posledica tega je bilo, da so se tečajji začeli dvigati. Škoda se je dvignil že na 1803, Poldi na 1300, a je blaga zmanjkalo.

Praški borzni šok je premagan.

Stanje Narodne banke

Izkaz Narodne banke z dne 15. aprila navaja naslednje izpremembe o stanju banke (vse številke v milijonih din):

Podloga se je povečala za 32,3 na 1.659,8.

Devize, ki ne spadajo v podlogo, so zrasle za 20,2 na 688,2.

Vsota kovanega denarja se je pomnožila za 14,7 na 416,2.

Skupna vsota posojil se je znižala za 12,9 na 1.656,2. Skoraj vse znižanje gre na račun reeskontnih posojil, ker so se lombardna znižala samo za 0,4. Nujno potrebno je, da Narodna banka že nekaj

stori, da se bo moglo gospodarstvo v večji meri posluževati njenih kreditov.

Obtek bankovcev se je znižal za 64,2 na 5.365,0. Obveze na pokaz pa so se dvignile za 69,3 na 2.047,7 v glavnem zaradi povečanih vlog na tekoči račun.

Razna pasiva so narasla za 27,3 na 987,7.

Skupno kritje znaša 28,77%, samo zlato pa 28,21%.

Jugoslovanski Feniks je vendarle sklenil z Assicurazioni Generali pozavarovalno pogodbo za življenjsko zavarovanje za police nad 50 tisoč din. Del teh pozavarovanj pa bo tržaški zavod odstopil jugoslovanskim zavarovalnicam.

Privilegirana trgovska banka naj bi se ustanovila v Jugoslaviji, kakor se je ustanovila priv. obrtna in priv. agrarna banka. Ta misel se je na zadnji seji Centralnega predstavništva toplo priporočala. Glavni namen banke bi bil, da bi omogočala trgovstvu cenene kredite.

Skupščina trg. združenja v Novem mestu

V nedeljo dne 11. t. m. je bila v Novem mestu pod vodstvom predsednika Josipa Turka redna letna skupščina trgovskega združenja za novomeški okraj. Udeležba članov je bila precejšnja. Prisostvovali so skupščini tudi zastopnik sreskega načelstva podnačelnik Vinko Vidmar in zastopnik Zbornice za TOI zbornični svetnik Edmund Kastelic, medtem ko se je Zveza radi izredno važne seje Centralnega predstavništva v Zagrebu, ki je bila istega dne, za neudeležbo opravičila ter skupščino brzojavno pozdravila.

Po opravljenih formalnostih je podal predsednik združenja Josip Turk svoje poročilo, v katerem se najprej v imenu vsega članstva zahvaljuje dolgoletnemu predsedniku združenja Edmundu Kastelicu, ki je bil izvoljen v jeseni za zborničnega svetnika ter je moral radi tega podati ostavko na svoj predsedniški položaj pri združenju. Predsedniške posle vodi od tedaj g. Josip Turk.

Dalje razpravlja predsedniško poročilo o težkem stanju trgovskega stanu, o vedno šibkejši kupni moči konsumentov, znižanju uradniških plač ter o vedno hujšem davčnem vijaku. Nelegalna trgovina, krošnjarstvo, karteli, nabavljajno zadružništvo in druge nadloge še vedno tarejo trgovski stan, poleg tega pa še najrazličnejše uredbe in zakoni, ki rešujejo interese drugih stanov brez zadostnega upoštevanja trgovstva, kateremu nalagajo le bremena. Bolj ko kdaj je zato potrebna kompaktnost in sloga vsega članstva ter večja aktivnost stanovskih organizacij.

Tajniško poročilo je podal tajnik Ljudevit Papež. Združenje šteje 302 člana, pomočnikov in pomočnic je 74, vajencev in vajenk pa 59.

Blagajnik g. I. Medić je podal blagajniško poročilo za preteklo poslovno leto. Dohodki so znašali 34.816'98 din, izdatki pa 28.175'60 din. Denarno stanje združenja koncem leta 1936 je din 61.806'10.

Občni zbor združenja v Brežicah

V. redni občni zbor Združenja trgovcev v Brežicah je bil v četrtek, dne 15. aprila.

Občni zbor je otvoril ob 10. dopoldne predsednik Ivan Vidmar, konstatiral sklepčnost ter imenoval za overovatelja zapisnika gg. Ivana Zagodeta in Rudolfa Schmidta. Nato je pozdravil vse navzočne ter izrazil svoje veselje, da so se odzvali v primeroma tako lepem številu povabilu na občni zbor. Posebno pozdravlja zastopnika Zbornice za TOI g. Klobučarja ter zastopnika brežiškega pomočniškega zbora g. Venišnika. Nato se v toplih besedah spominja pokojnega tovariša Karla Vidmarja ter so zborovalci počastili njegov spomin s trikratnim slavklicem.

Nato je podal predsedstveno poročilo. V kratkih in jedrnatih besedah je pojasnil gospodarski položaj okrajja, ki je vse prej ko ugoden. Ugotovil je, da so vse prošnje in intervencije in celo

Po sprejemu računskega zaključka za leto 1936 ter poročilu nadzornega odbora je bila izglasovana upravi in blagajniku soglasno razrešnica.

Nato je bil prav tako soglasno sprejet proračun za leto 1937. s preliminarnimi izdatki 26.500 din ter prav tolikšnimi dohodki.

Ker je prejšnji podpredsednik Josip Turk radi izpraznjenega predsedniškega mesta zasedel mesto predsednika v združenju, je bil na skupščini izvoljen za novega podpredsednika Ivan Medić. Zbornični svetnik Edmund Kastelic je sporočil skupščini pozdrave Zbornice ter zagotovil, da se bo Zbornica vedno vnelo potegovala za vse upravičene zahteve trgovskega stanu.

Okrajni podnačelnik Vinko Vidmar je pozdravil skupščino kot zastopnik obrtne oblasti, pozval je navzočne, da se zavedajo važnosti svojih strokovnih organizacij ter zagotovil vso naklonjenost obrtnih oblasti trgovskemu stanu.

Obema govornikoma se je predsednik najtopleje zahvalil.

Med slučajnostmi je predsednik posebno toplo priporočal, naj se članstvo v še večjem številu naroča na »Trgovski list«, poleg je razložil pomen in namen Trgovskega dobrodelnega društva »Pomoč« v Ljubljani, pri katerem je lepo število trgovcev iz območja bivše ljubljanske oblasti zavarovano za primer smrti. Tudi zbornični svetnik Kastelic je priporočal pristop k »Pomoči«, ki bazira na načelu: »Vsi za enega, eden za vse«. Za vsak smrtni primer plača član znesek din 10'—, dobe pa njegovi pravni nasledniki v primeru njegove smrti tolikokrat po 10 din, kolikor je število zavarovanih članov. Čim več članov bo štelo društvo »Pomoč«, tem večje podpore bodo prejeli svoji umrlega člana. Vse informacije v tem pogledu dobi članstvo pri tajniku združenja.

Po končanib razpravah še o drugih važnejših vprašanjih, ki zadevajo trgovstvo, je predsednik zaključil lepo uspelo zborovanje.

terih je 78 trgovcev z mešanim blagom. Med letom je 10 obratov prenehalo, 11 pa je bilo prijavljenih na novo. Pomočnikov je bilo 49, pomočnic 12, vajencev 45, vajenk pa 17.

Blagajniško poročilo je podal g. Verstovšek. Dohodki združenja so znašali din 28.417, prav toliko tudi njegovi izdatki. Premoženje združenja znaša 45.900 din, z inventarjem in vlogo v Poštni hranilnici ter vrednostnimi papirji pa 54.215 din. Blagajnik je grajal, da članstvo neredno plačuje članške prispevke.

V imenu nadzorstva poroča g. Ludvik Kržišnik, da je nadzorstvo našlo vse knjige in blagajno v redu ter predlaga odboru absolutorij in zahvalo za njegovo delo. Predlog nadzorstva je občni zbor soglasno odobril.

Prav tako je bil tudi soglasno sprejet proračun za prihodnje leto v višini 20.550 din izdatkov in prav tolikih dohodkov.

Nato se je prečitala okrožnica

Skupščina trg. združenja v Dolnji Lendavi

Preteklo nedeljo je bila v Dolnji Lendavi dobro obiskana skupščina trgovskega združenja za tamnoški okraj. Predsedoval je skupščini poselovodeči podpredsednik združenja Jurij Novak, ki je ugodoma pozdravil vse udeležence, zlasti še zastopnika sreskega načelstva podnačelnika Rijaveca, zastopnika Zbornice za TOI zborničnega svetnika Hrastelja iz Gor. Radgone, zastopnika Zveze trg. združenj zvezinega tajnika Milka Gornika, predsednika murskosoboškega trgovskega združenja Čeha, podpredsednika Kohna ter predsednika ljutomerskega združenja Vilarja.

Po komemoraciji umrli članov je podal predsednik poročilo o gospodarskih razmerah v splošnem, posebno pa se je dotaknil socijalnih razmer v lendavskem okraju. Omenjal je vsa bistvenejša vprašanja, s katerimi se že leta in leta bavijo naše organizacije in na katerih rešitev še vedno čakamo. Že davno bi obupali, če ne bi imeli na svoji strani tako delavnih, vztrajnih in požrtvovalnih braniteljev naših pravic, kakor so Zbornica za TOI, Zveza trgovskih združenj in Centralno predstavništvo v Beogradu, katerim izreka v imenu skupščine najtoplejšo zahvalo. Izrazil je nado, da bomo z njihovo pomočjo vendar enkrat dosegli boljšo bodočnost.

Iz tajniškega poročila posnema-

Občni zbor zagrebške borze

je bil v torek. Predsednik dr. Sverljuga je takoj po otvoritvi zboru predlagal udanostne in pozdravne brzojavke kratju Petru, knezu namestniku, min. predsedniku dr. Stojadinoviću, fin. in trgovinskemu ministru, kar je bilo sprejeto z odobravanjem.

Sledile so volitve in se je borzni svet takoj nato konstituiral. Za predsednika je bil izvoljen zopet dr. Sverljuga, za podpredsednike pa pl. Deutsch, Maselj in Milić. Člani upravnega sveta so: Makso Antić, Ernest Grünwald, dr. Nikola Kostrenčić, dr. Pliverić, Žiga Stern in St. Tubić.

Nato je govoril o gospodarskem položaju predsednik dr. Sverljuga. Svetovna konjunktura se je znatno zboljšala, industrijska proizvodnja je mestoma prekosila ono v letu 1929, velike žitne zaloge pa so se zelo skrčile. Nerazmerje cen med industrijskimi in agrarnimi proizvodi se je znatno zmanjšalo v korist poslednjih. Zaradi oboroževanja so se povišale tudi cene za surovine. Zboljšanje svetovne konjunktura tudi pri nas ni bilo brez dobrih posledic. Državne finance

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana

Telefoni: 27-18, 37-18.

37-19 carinska pisarna

24-19 po uradnih urah.

PREVOZI

vsake vrste blaga — krajevni, medkrajevni prevozi — zbiranje robe — preselitve s pohištvenimi vozovi v tu- in inozemstvo. Informacije brezplačno.

banske uprave o krošnjarjenju ter obvestilo Zveze trgovskih združenj glede kreške soli. G. Setina je predlagal, naj bi združenje interveniralo pri sreskem načelstvu, da bi se nadzorstvo nad krošnjarji poostri.

Ker je bil dnevni red s tem izčrpan in ker se ni nihče oglašil k besedi, je predsednik Vidmar zaključil občni zbor ter se zahvalil vsem za udeležbo.

mo, da ima združenje 217 članov, 25 pomočnikov in 23 vajencev.

Po sprejetju računskega zaključka za preteklo poslovno leto je bila na predlog člana nadzornega odbora g. Brumna izglasovana razrešnica upravi in blagajni.

Ob priliki debate o proračunu za leto 1937. je večina članstva zahtevala, da se način odmerjanja članarine racionalneje izvede.

Zato je bil izvoljen poseben odbor zastopnikov iz vsega območja združenja, ki bo na prvi seji uprave razpravljal o načinu porazdelitve članarine po posameznih skupinah. Proračun je bil nato soglasno sprejet, le s to izpremembo, da se je postavka za potne stroške znižala za 1.500 din. Predvideni izdatki v proračunu znašajo 19.450 din.

Na skupščini se je razpravljalo tudi o vzrokih odstopa bivšega predsednika Nemetyja. Zadeva je dvignila precej prahu. Opaziti je bilo, da se članstvo deli iz osebnih razlogov in simpatij na dve skupini in s tem po nepotrebnem cepi že itak zelo razredčene vrste pravih trgovcev.

Za zbornico je skupščino pozdravil zbornični svetnik g. Joža Hrastelj. Za Zvezo trgovskih združenj pa tajnik M. Gornik, ki je predvsem apeliral na članstvo, da gre preko osebnih malenkostnih razprtij složno kot en moč na delo v prosep svojega stanu.

se zboljšujejo že 2 leti, primanjkljaj v drž. gospodarstvu je odpravljen. Naloga državne uprave je, da davčna bremena omili. Posebno pozornost je posvetiti samoupravnim financam, da ne bodo z njihovimi davščinami nastale nove carinske meje v državi sami. Splošna tendenca po svetu je, da se državni dohodki povišujejo, zato da se tudi pri nas ne bomo mogli ogniti višjim davščinam. Te pa smejo nastati le kot posledica premišljenega načrta in davčnega sistema. Samo dohodek se sme obdačevati. Upamo, da bodo odločujoči krogi pravilnost tega načela spoznali.

Nato je govoril o trgovinski politiki in naglasil pomembnost dogovora z Italijo. Če se nam posreči rešiti še naše notranje vprašanje, potem bomo mogli vse svoje sile uporabiti za gospodarski napredek države.

Po govoru dr. Sverljuge je bila seja, ki je trajala dobre pol ure, zaključena.

Iz razdeljenega poslovnega poročila borze se vidi, da je promet na borzi lani silno narasel.

Leta 1934. je znašal skupni promet 782, leta 1935, 904, leta 1936. pa 1,596 milijonov din. Promet je v glavnem narasel v devizah, kjer se je dvignil od 793 v l. 1935. na 1.514 milijonov din v l. 1936.

Blagovni promet se je dvignil od 8,7 v l. 1935. na 23,9 milijona dinarjev v l. 1936.

Dne 1. aprila 1937. je štela zagrebška borza 370 rednih članov.

Načrt uredbe o pomožnem osebju v gostinskih podjetjih

V petek je bila v Zagrebu v prostorih trg. ind. zbornice anketa o načrtu nove uredbe o pomožnem osebju v gostinskih podjetjih. Anketa je predsedoval načelnik trg. ministrstva dr. Krpan, poročal pa je o načrtu dr. Brušič. Cl. 1. te uredbe določa, da se smejo zaposliti kot pomožno osebje, ki pridejo v stik z gosti, samo one osebe, ki so strokovno usposobljene. Za vse to pomožno osebje se zahtevajo najmanj trije dovršeni razredi ljudske šole. Plačilni natakariji pa morajo imeti najmanj dva razreda meščanske, srednje ali strokovne šole. Upravitelji hotelov morajo imeti vsaj štiri razrede srednje ali njim enake strokovne šole. Poleg tega se zahteva od pomožnega osebja, ki pride v stik z gosti, da imajo najmanj dve leti prakse. Upravitelji večjih hotelov so morali biti zaposleni v hotelski stroki najmanj štiri leta. Za sobarice pa zahteva načrt samo to, da so dovršile katero gospodinjstvo šolo ali da so bile zaposlene že dve leti v katerem večjem gospodinjstvu.

Vse pomožno osebje se mora dati pred nastopom službe zdravniško pregledati.

Delovni čas pomožnega osebja se uredi na podlagi predpisov zakona o zaščiti delavstva.

V gostinskih obratih v turističnih mestih in v večjih mestih se bo pobirala od gostov kot nagrada za pomožno osebje od vsakega računa poseben pribitek, ki sme znašati največ 10% vsote, ki jo je potrošil gost. V vseh teh lokalih mora biti vidno označeno, da se napitnina že vračunava v račun in pomožno osebje ne sme jemati od gostov nobene posebne napitnine. Uredba bo tudi predpisala, kako se teh 10% razdeli med pomožno osebje.

Lastnik gostinskega obrata sme zahtevati od nameščenca kavcije, ki pa naj jamči samo to, da bo nameščenec pravilno poravnal svoje obveznosti do delodajalca. Kavcija se mora vložiti na ime nameščenca v Drž. hip. banki, v banovinskih ali občinskih hranilnicah ali pri Poštni hranilnici. V nobenem primeru pa ne sme delodajalec uporabljati kavcije nameščenec za svoj obrat.

Navzočni zastopniki gostinskega osebja so na anketi zahtevali, da se razširi veljavnost te uredbe za vsa turistična mesta. Namen uredbe je vendar ta, da se z dobro strokovno usposobljenim osebjem pospešuje tujski promet. Zato naj velja uredba tudi za vse turistične kraje.

Nemci na češkoslovaškem dobili svojo akademijo

Prosvetno ministrstvo na Češkoslovaškem je izdelalo zakonski načrt, da se Nemška družba znanosti in umetnosti za Češkoslovaško po- viša v Nemško akademijo znanosti in umetnosti. Zakonski načrt pride pred sejo ministrskega sveta in bo potem predložen parlamentu, kjer bo prav gotovo sprejet. Nemci na Češkoslovaškem bodo torej v kratkem imeli svojo Akademijo znanosti in umetnosti!

Kdaj pa dobimo Slovensko akademijo znanosti in umetnosti v Ljubljani?

Zadnji Chamberlainov proračun

Chamberlain je s svojim novim proračunom prijetno presenetil Anglijo. Proračun je kljub silnemu oboroževanju Anglije mnogo bolj mil, kakor se je splošno pričakovalo.

Chamberlain namreč računa, da bo prosperiteta trajala še nadalje. Zato se bodo tudi avtomatično davčni donosi dvignili. Zato tudi ni davke povisal tako, kakor so se gospodarski krogi bali. Pridobitna se poveša od 4 na 5 šilingov za funt. Poleg tega se uvede nov davček na povečanje dobička, ki velja le za podjetja, katerih dobiček se je povečal za najmanj 2000 funtov (nekaj manj ko pol milijona din). Chamberlain je izjavil, da bi se mogli davki bistveno znižati, če ne bi bilo oboroževanja.

Doma in po svetu

Šestdesetletnico sta praznovala te dni dva zaslužna slovenska pisatelja dr. Alojzij Kraigher in doktor Ivo Šorli. Obema jubilejantoma tudi naše iskrene čestitke!

Izvršilni odbor bivše SDS je imel v Zagrebu pod predsedstvom Adama Pribičeviča sejo, o kateri je bil izdan poseben komuniké. Med drugim čitamo v tem komunikéju, da bo SDS ostala zvesta kmetsko-demokratski koaliciji in narodnemu sporazumu. Solidarnost svetovne demokracije, kakor je izražena v načelih Zveze narodov, ter nedeljivost svetovnega miru, morajo biti podlaga naše zunanje politike. Na skupni seji dr. Mačka in Adama Pribičeviča je bilo sklenjeno, da se v najkrajšem času sestane izvršilni odbor bivše kmetsko-demokratske koalicije.

Beograjska združena opozicija je imela ta teden zopet sestanek. Po sestanku je izjavil Joca Jovanović, da se odnosi beograjske združene opozicije z Zagrebom niso nič pokvarili.

Prve volitve v kmetijske zbornice bodo, kakor je napovedal kmetijski minister Stanković, meseca julija. Mednarodna železniška konferenca se je začela v Sarajevu. Konferenca bo razpravljala o obračunavanju direktnih transportov med državami.

Na seji predsedstva zveze mest je bilo sklenjeno, da bo zveza izdajala svoj mesečnik, ki bo imel dva dela: revialnega in uradnega.

V Maksimiru pri Zagrebu so v nekem seniku stalno prenočevali brezposelni delavci. Iz neznanih vzrokov pa je nastal v noči od torca na sredo ogenj, da je ves senik pogorel do tal. Trije brezposelni delavci so zgoreli, več pa jih je dobilo zelo nevarne opekline.

Prizad je v niti 24 urah trikrat menjal cene pšenice. Najprej je znižal cene pšenice za 1500 din pri vagonu, nato je dvignil cene za pol dinarja za 100 kg, nato pa jih je dvignil za 5 din. Vse to v enem dnevu.

Italijanski zunanji minister grof Ciano odpotuje v kratkem v Tirano. Njegov obisk je v popolnem sporazumu z Jugoslavijo, kakor se zatrjuje. Glavni namen obiska je baje nameravana poroka kralja Zog-ge z neko italijansko plemenitašinjjo.

»Regime Fascista« je ob priliki beneškega sestanka Susnika z Mussolinijem vehementno napadel Češkoslovaško, ker hoče doseči zblizanje z Avstrijo. List pravi, da je Češkoslovaška izolirana, ker da v Podonavju komandira samo os Berlin—Rim, ki da je sedaj po že sklenjenem jugoslovansko-italijanskem in bližnjem romunsko-italijanskem sporazumu silno okrepljena. List ve tudi povedati, da je Male antante konec. Ves ta napad dokazuje samo to, da v Rimu zblizanje med Avstrijo in Češkoslovaško ne vidi radi.

Roosevelt je zahteval od kongresa dovolitev novih 1500 milijonov dolarjev za javna dela. Istočasno pa je zahteval od vseh uradov največje varčevanje. Nadalje je odredil, da se prouči, če niso ameriški državljani z davki že preobremenjeni ali pa bi bilo mogoče uvesti še nekatere nove davke.

Hitlerjev rojstni dan je bil v Nemčiji zelo slovesno praznovan. Propagandni minister Göbbels je v svojem govoru zlasti proslavljaj neverjetni Hitlerjev spomin. Dejal je, da ve za vsako nemško bojno ladjo, koliko ton da ima. Hitler je takorekoč strokovnjak v vsaki specialni panogi.

Pruski ministrski predsednik Göring je odpotoval s soprogo v Italijo. Bival bo na Capriju. Oficialno se zatrjuje, da je njegovo potovanje čisto zasebnega značaja.

70 let stari bivši voditelj angl. delavske stranke Lansbury je nad Hitlerjem postal navdušen. Izjavil je, da je prepričan, da Hitler prav tako malo želi vojne ko Baldwin. Celo to je uganil, da nemška ljubezen do uniforme priča, da nima Nemci ofenzivnih namenov. Končno je povedal, da se vojni instinkt v Nemčiji bolj zatira ko drugje. Stari gospodje postajajo včasih malo otročiji...

Japonska vlada je ustavila gradnjo cele vrste palač, ker primanjkuje Japonski jekla. Vse jeklo se bo uporabilo za gradnjo velikanskih ladij, ki jih gradi Japonska.

Prvi lord angleške admiraltete Hoare je izjavil v spodnji zbornici, da bodo angleške vojne ladje štitele angleške trgovske ladje tudi v španskih vodah. Ne bodo pa te ladje spremljale v špansko vodovje.

Republikanci v Španiji uspešno prodirajo proti mestu Toledu in so že vkorakali v predmestja.

Blokado Francovih ladij pred Bilbaom so angleške ladje rebile in oskrbele Baskije z živili.

Več nemških vojakov v Španiji je bilo ustreljenih, ker se niso več hoteli boriti proti Špancem.

Atenska univerza je praznovala te dni svojo stoletnico.

Po sestanku izvršilnega odbora angleških rudarjev je bilo objavljeno, da se je 444.546 rudarjev izjavilo za stavko, samo nekaj nad 60.000 pa proti. Računati je torej z izbruhom stavke.

Japonska vlada je prepovedala vsako proslavo 1. maja.

Egipt ima po zadnjem štetju 1594 milijona prebivalstva.

Svečanosti kronanja bodo veljale angleško vlado 689.000 funtov.

V Malem gledališču v Moskvi je bil v vladni loži nameščen peklenški stroj. Preiskava je nadalje odkrila, da je bila vsa vladna loža podminirana. Direktor gledališča je bil aretiran.

Brez dvoma ne veste za naslov,

kjer dobite najboljši ementalski in trapistovski sir. Zapišite si na beležni kolodar: Mlekarska nakupovalna in prodajna zadruga, r. z. z. o. z. Predosije pri Kranju Telefon: Kranj 74

Zaščitne barve proti rji

Vsem industrijam, tovarnam, kov. obratom, ple-skarjem itd. priporočamo zanesljivo sredstvo proti rji, pari, kislinam, vplivom vode itd.: barve znamke „SIAL“.

„SIAL“ D. D., BOROVNICA

Prodajno zastopstvo za Slovenijo:

Milan D. Česnik, Ljubljana, Slomškova 12

Zahtevajte prospekte in vzorce.

Dobave in licitacije

Direkcija drž. rudnika v Kakmju sprejema do 29. aprila ponudbe za dobavo bencinskih svetilk, ampermetrov, jeklenih osovlin, krogličnih ležajev, železne, pocinkane in cinkove pločevine, stekla za okna, jeklene vrvi, firneža in cinkovega belila.

Komanda mornarice v Zemunu sprejema do 30. aprila ponudbe za dobavo kavčukastih oblek in čevljev za delo v vodi, do 20. maja za dobavo raznih mornarskih gumbov, do 21. maja za dobavo kokard in do 22. maja za dobavo raznih čevljev.

V intendanturi štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani bo dne 27. aprila licitacija za nabavo 3000 parov planinsko-smučarskih čevljev in dne 7. maja v inženierskem oddelku za napravo objektov na poti-Stara Vrhnika-Gradišče.

Službeni list

kr. banske uprave dravske banovine z dne 21. aprila objavlja: Pravilnik k določbam fin. zakona o davku na poslovni promet — Okrožnico o izpremembi navodil za odmero družbenega davka — Odločbo o izvozu kož za plačilo v prostih devizah — Dopolnitev člena 27. pravilnika o radijskih aparatih zasebnikov — Dopolnitev pravilnika o vozilih in prevoznih ugodnostih — Objave občinskih davščin — Razglas o proračunu mestne občine celjske z naredbo, pravilniki in užitninsko tarifo ter razne uradne razglase in razne objave.

Radio Ljubljana

Sobota, dne 24. aprila. 12.00: Plošče — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Cas, spored, obvestila — 13.15: Plošče — 14.00: Vreme — 18.00: Za delopust! (igra radijski orkester) — 18.40: Janezek v sobodni šoli (Rudolf Bratok) — 19.00: Cas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Hrvatski glasbeni zavod v Zagrebu — 19.50: Pregled sporeda — 20.00: O zunanji politiki (dr. Alojzij Kuhar) — 20.30: Veselo jurjevanje: Večer o vitezh, zmajih, kraljicah in podobni romantiki. Besedilo napisal Enka. Sodelujejo Jožek in Ježek ter člani rad. igratske družine — 22.00: Cas, vreme, poročila, spored — 22.15: Radijski orkester.

Nedelja, dne 25. aprila. 8.00: Plošče — 8.30: Telovadba (prof. M. Dobovšek) — 9.00: Cas, poročila — 9.15: Prenos cerkvene glasbe iz trnovske cerkve — 9.45: Verski govor (p. dr. Tominec) — 10.00: Ura lahke glasbe: Oporni šramel (gg. prof. K. Jeraj, M. Bravničar, Sl. Korosec in R. Pilih) — 11.00: Pisan drobiž, (plošče) — 11.30: Otroška ura: Tetka Marička kramlja in prepeva — 12.00: Radijski orkester — 13.00: Cas, obvestila — 13.15: Iz Verdijevih oper. Sodelujejo: gđc. Olga Ojdekopova, Jean Franci in radijski orkester — 16.00: Zavarovalstvo in sveovno gospodarstvo (Ivan Martelanc) — 16.20: Plošče — 17.00: Kmečki gospodarski pomenki in navedba tržnih cen — 17.30: Akademija slepih otrok (prenos iz doma slepih v Kočevju) — 19.00: Cas, vreme, poročila, obvestila — 19.30: O postanku srbske pravoslavne cerkve — 19.50: Slov. ura: Luka Kramole: Podjuna in njena pesem (sodeluje zbor klasične gimn. v Ljubljani) — 20.30: Vesel večer: Sodelujejo: Kmečki trio, Akademski pevski kvintet in Vesela deteljica — 22.00: Cas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester. Ponedeljek, dne 26. aprila. 12.00: Valčki (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Cas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Zdravniška ura (dr. Ivan Matko) — 18.20: Naše vojaške godbe igrayo (plošče) — 18.40: Dr. Ivo Šorli — ob njegovi šestdesetletnici (prof. Fr. Koblar) — 19.00: Cas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Kosmiški značaj našega pesništva — 19.50: Zanimivosti — 20.00: Rezervirano za prenos — 22.00: Cas, vreme, poročila — 22.15: Ura Parmovih skladb (radijski orkester).

Štev. 3674/37.

Nabava.

Direkcija drž. rudnika Velenje razpisuje na dan 5. maja 1937 neposredno pismeno pogodbo za dobavo 180 plošč pocinkane pločevine št. 18 — 1 x 2 m, ter 50 plošč iste deb. 1 mm, fco. Velenje oziroma fco. Zalec. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 17. aprila 1937.

PRODUKTA

tovarna za kis in kemične proizvode

družba z o. z.

LJUBLJANA

Poštni predal 35
Telefon št. 21-61

- Natural kis 12%
- Vinal kis 9%
- Estragon kis za vlaganje 12%
- Ocetna kislina 70% in 80%
- Ledocet 100%
- Kristalna soda
- Karlovarska sol
- Glauberjeva sol
- Soda bicarbona

1/4 kg Din 10[—], 1/2 kg Din 18[—], odprta 1 kg Din 24[—]

Trgovcem primeren popust!

R. HAFNER, Ljubljana

Celovška c. 61 Tel. 35-65

„TRIGLAV“

INDUSTRIJA PERILA IN OBLEKE

J. OLUP, LJUBLJANA

STARI TRG 2
POD TRANČO 1
KOLODVORSKA UL. 8

priporoča svoje izdelke po najnižjih cenah in najnovejših krojih
Trgovci znaten popust!

Pleskarsko in sobo-slikarsko delo izvršuje po najugodnejših pogojih

Telefon št. 22-67

IVAN GENUSSI

LJUBLJANA

Gregorčičeva ulica št. 17c

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!